

Riksdagen

Stenografiska uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2009/10:11

Stenografiska
uppteckningar
2009/10:11

Fredagen den 20 november

---

1 § Utbildning, ungdom och kultur (Kultur)

Kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth

Återrapport från ministerrådsmöte den 11 och 12 maj 2009

Information och samråd inför ministerrådsmöte den 26 och 27 november 2009

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Jag hälsar er välkomna och förklarar dagens sammanträde öppnat.

Vi ska börja med att hälsa en ny suppleant välkommen, Emma Carlsson Löfdahl, fp, som är vald sedan ett tag tillbaka. Det är dock första gången vi jobbar ihop så här. Välkommen till EU-nämnden!

Sedan ska jag inledningsvis anmäla en packe med skriftliga procedurer som vi har haft sedan sist. Vi har samrått om A-punktslistan från vecka 46. Det samrådet avslutade vi fredagen den 13 kl. 16. Fristen utsträckte vi, som bekant, lite grann. Det fanns stöd för regeringens ståndpunkt men anmäldes avvikande mening från mp under punkt 27 angående *battlegroups* och under punkt 36 angående *carbon leakage*. Mer information om det finns på kansliet om man behöver det.

Vi hade skriftligt samråd angående ändring av gemensam ståndpunkt i förhållande till Korea. Den 17 november kl. 16.00 avslutade vi det med stöd för regeringens ståndpunkt.

Inför slutsatser inför toppmöte med EU, Ryssland och Ukraina samrådde vi med slut den 16 november, med stöd för regeringens ståndpunkt.

Samrådet om A-punktslistan från vecka 47 avslutade vi i morse kl. 9, även där med stöd för regeringens ståndpunkter.

Detta anmäles. Har vi något annat att anmäla så här i början, kanslichefen? Nej, jag finner inte så.

Då ska vi börja med utbildnings-, ungdoms- och kulturdagordningen. Vi börjar med kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth. Hon kommer också att föredra ungdomsfrågorna i dag, som ni har sett i underlagen; ibland är det hon som gör det, ibland statsrådet Sabuni. I dag är det alltså kulturministern som gör det.

Vi börjar dock med kulturministerns kulturfrågor, så att säga, detta först i form av återrapport från rådsmötet den 11 och 12 maj. Det var onekligen ett tag sedan, men rapporten är utsänd. Om kulturministern vill kommentera den är hon välkommen att göra det.

Anf. 2 Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m):

Det är snarare en fråga om nämnden önskar att jag ska föredra den. I så fall gör jag det gärna.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Det behövs inte. Vi har fått rapporten. Är det någon av ledamöterna som vill ställa frågor om den? Jag finner inte så. Då ska vi för ordningens skull lägga den till handlingarna.

Innan vi går in på det kommande rådsmötet ska jag först anmäla att kulturutskottet informerades den 16 juni av kulturministern själv, om jag är rätt underrättad, om kulturfrågor i EU i allmänhet under det kommande halvåret och det svenska ordförandeskapet i klump. Det är inga kultur-A-punkter på A-punktslistan. Därför utgår jag från att det inte finns några frågor om sådant till kulturministern.

Vi går då till punkt 8 på UUK-föredragningslistan, nämligen Främjande av en kreativ generation med mera. Den frågan är ny i nämnden. Utkast till slutsatser och underlag är utsänt.

Anf. 4 Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m):

Fru ordförande! Det är flera intressanta frågor och ämnen som också Sverige har initierat som kommer upp under nästa veckas rådsmöte.

Den första punkten handlar om barns och ungas kreativitet och tillgång till kultur. Vi har som ordförande lagt fram ett förslag till rådsslutsatser på detta område. Glädjande nog har vi fått starkt stöd från övriga medlemsstater för detta.

Slutsatserna är unika i sitt slag, får man väl säga, såtillvida att de lyfter fram ett horisontellt perspektiv, där barns och ungas behov och förutsättningar föreslås tillämpas på hela kulturområdet, framför allt i de framtida strategier och arbetsprocesser som finns på kultur- och medieområdet. Det gäller till exempel i nästa generations ramprogram för kultur respektive medier, där vi tycker att ett tydligt barnperspektiv ska finnas med och beaktas när man bedömer olika ansökningar av projektbidrag.

Det är i dag så att politiska beslut och strategier på EU-nivå på kultur- och medieområdet i allmänhet inte pekar ut barn och unga som en särskild målgrupp. Vi tycker att det är viktigt, också därför att barn och unga är de framtida inte bara konsumenterna utan också producenterna. I en tid när vi alla söker nya kreativa och innovativa lösningar på utmaningar är det nödvändigt att vi stöder en framtida kreativ generation. Det här var också rubriken på den stora konferens vi hade i Göteborg i slutet av juli, en tredagarskonferens med närmare 350 deltagare från hela EU, med många forskare, många medieaktiva och över huvud taget väldigt spännande diskussioner.

I rådsslutsatserna lyfter vi också fram vikten av att stödja en långsiktig samverkan mellan kulturlivet och skolan. Alla medlemsstater har estetiska ämnen på skolschemat. En samverkan mellan kulturpolitiken och utbildningspolitiken är etablerad. Det tycker vi är en bra grund för fortsatt samarbete inom EU. Många av de här frågorna, inte minst hur man rent praktiskt kan arbeta med detta, lyftes också fram under den stora konferensen i Göteborg.

Vi för i rådsslutsatserna även fram vikten av att integrera barn-och-unga-perspektivet i nationella och europeiska kulturstrategier och inte minst institutionernas ansvar för att interagera med barn och unga samt vikten av att använda ny teknik för att nå ut till ungdomsgrupperna. Genom att samarbeta på olika sätt på europeisk nivå kan kunskapen om barns och ungas kultur- och medievanor och deras tillgång till kulturlivet bli betydligt bättre. Man kan också säga att det bidrar till att främja ungdomars eget skapande. Det finns goda skäl till att sprida exempel och dela med sig av goda erfarenheter av hur man kan arbeta med de här frågorna, inte minst nationellt, men också på en internationell europeisk nivå.

Jag nöjer mig med det.

Anf. 5 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Vi går vidare till punkt 9, Rådets beslut om Europeiska året för volontärarbete 2011. Denna fråga behandlades i nämnden den 9 november 2007, då i form av en resolution som fick stöd i nämnden. Den har också tidigt i processen varit föremål för ett utlåtande från kulturutskottet, egentligen till Ungdomsrådet, utlåtande 2007/08:KrU3. Underlag är i övrigt utsänt.

Anf. 6 Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m):

Det är kommissionen som har lagt fram ett förslag att 2011 ska bli ett europeiskt temaår för frivilligt arbete. Målsättningen med temaåret är att man ska uppmuntra och stödja insatser i medlemsstaterna som ska främja volontärarbetet i hela EU. Målen ska vara att verka för en miljö som gynnar frivilligarbete i EU och gör det möjligt för organisationer av frivilligarbete att höja kvaliteten på frivilligarbetet, att erkänna frivilligarbetets roll för samhället i stort och att öka medvetenheten om frivilligarbetets värde och vikt. Så är det formulerat.

Det här är en fråga som hos oss i Sverige hör hemma mer på integrations- och jämställdhetsministerns bord. Men förslaget har behandlats i rådsarbetsgruppen för kulturfrågor, eftersom det inte finns någon annan lämplig formation för just den här frågan. Vi har sagt oss vara positiva till insatser på området liksom förslaget att lyfta upp just volontärarbete till ett tema för 2011. Ideellt engagemang är någonting som vi är väl förtrogna med i Sverige. Det betyder väldigt mycket inom flera olika sektorer, även om det ser olika ut i Europa. Här är det framför allt idrottsområdet som är starkt.

Vi tycker att det finns goda skäl att arbeta tillsammans och se vad man kan göra för att stödja varandra och att ge ett starkt stöd för att organisationer och människor ska kunna verka fritt utan direkt inblandning från staternas sida. Det är en viktig fråga i frivilligorganisationernas framtida position, när många andra börjar blanda sig i det.

Jag vill också säga att vi har hamnat i en lite speciell situation när det handlar om relationen till Europaparlamentet. Den rättsliga grunden för förslaget föreskriver att rådet ska fatta beslut efter att man har hört Europaparlamentets åsikt i frågan. Det är inte fråga om medbeslutande. Men i och med att Lissabonfördraget nu ser ut att träda i kraft den 1 december förändras villkoren såtillvida att den rättsliga grunden under det nya

fördraget anger att rådet ska fatta beslut efter Europaparlamentets godkännande.

Vi tycker att det finns goda argument för att försöka nå en överenskommelse med parlamentet så fort som möjligt. Vad jag förstår har mycket hänt på det här området. Annars är risken stor att hela processen blir försenad, att man inte kommer i gång så som man kanske hade hoppats. Det har gjort att vi har sett att det finns goda skäl att försöka komma till en överenskommelse så fort som möjligt. Det finns, vad jag vet, processer och samtal i gång. Om jag förstått det rätt har man närmat sig en överenskommelse också när det gäller budgeten för den här frågan, för att vi ska kunna komma till ett avslut innan rådsmötet äger rum nästa vecka.

Anf. 7 ORDFÖRANDEN:

I det underlag vi har fått står det om ett kompromissförslag även vad gäller budgeten, så det har ledamöterna fått se.

Anf. 8 LEIF PAGROTSKY (s):

Jag tackar för informationen. Sverige är ett land som med europeiska mått mätt har ovanligt starka traditioner på området. Folkrörelsebasen för den svenska demokratin och det svenska samhällsskicket är ovanligt välutvecklad. Man kan till och med hävda att folkrörelserna är äldre än demokratin i Sverige, kanske till och med äldre än statsförvaltningen i den mening vi känner den. Jag tycker inte att vi har några problem med detta. De problem som finns handlar om när frivilligorganisationer byter identitet och blir entreprenörsorganisationer och utförarorganisationer styrda av professionalism. Men det är kanske lite vid sidan av det här. Det verkar vara ett år vi kan stödja. Vi har inga problem.

Anf. 9 Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m):

Tack så mycket för synpunkterna. Det ligger mycket i det som Leif Pagrotsky säger. Jag vet att man i framför allt Tyskland har haft en tradition att involvera många frivilligorganisationer med mycket tätare band till både motsvarande stat och kommun.

Det har inneburit problem eftersom en stor del av den identitet som finns i frivilligorganisationerna därmed har gått förlorad. Det är viktigt att de behåller sin frivilliga ställning och är något av en brandfackla och också en experimentverkstad för mycket av det som behöver ske.

Det är viktigt att man ser till frivilligorganisationernas självständiga ställning. Det är någonting vi också betonar när vi diskuterar de här frågorna i Sverige.

Anf. 10 ORDFÖRANDEN:

Därmed sammanfattar jag med att det finns stöd för regeringens standpunkt i denna fråga.

Vi vänder på kulturläget. Där står punkt 10, Mediekompetens i den digitala miljön. Den här frågan behandlades senast i EU-nämnden den 8 maj då det fanns stöd för regeringens då angivna förhandlingsupplägg men med avvikande meningar från v och mp i den del som behandlade kreativt innehåll. Det var del av en större fråga. Vi behandlade då egent-

ligen meddelandet. Det gjorde vi även den 16 maj, om jag förstår det rätt, jag frågar kanslichefen. Nej, det var den 8 maj. Det fanns då stöd för regeringens förhandlingsupplägg.

Nu har frågan tagit skarpare form, och det förväntas antas slutsatser. Underlag är utsänt.

2009/10:11
20 november

Anf. 11 Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m):

I augusti antog kommissionen en rekommendation om just detta med mediekompetens. Det är en fortsättning på ett arbete som har pågått under en relativt lång tid. Bland annat på grund av att Europaparlamentet har varit starkt pådrivande på det här området har kommissionen valt att utveckla, som man säger, vissa aspekter i rekommendationen som vänder sig till medlemsstaterna.

En annan viktig orsak är att det i det nya AV-direktivet finns en rapporteringsskyldighet för kommissionen just om utvecklingen av mediekompetens i medlemsstaterna. Eftersom rekommendationen är ett instrument som rådet och parlamentet inte har kunnat vara med och påverka har vi som ordförande sett att det finns skäl att föreslå rådsslutsatser för att uttrycka rådets syn på kommissionens rekommendation.

De rådsslutsatser som medlemsstaterna nu enhälligt står bakom innebär att man välkomnar kommissionens arbete. Särskilt angeläget är det att kommissionen rekommenderar och poängterar vikten av att branschen ska engageras i arbetet. Vi välkomnar också kommissionens arbete att ta fram indikatorer som kan användas för att mäta mediekompetensen.

Avsikten har varit att särskilt framhålla den snabba utveckling som sker på medieområdet i hela Europa. Vi ser att den i grunden är mycket positiv för samhället och för medborgarna men att den samtidigt också innebär väldigt stora utmaningar och förändringar.

Mediekompetensarbetet inriktas nu mycket på olika gruppers behov och möjligheter liksom möjligheten att utnyttja formella och informella undervisningsstrukturer i de olika medlemsstaterna. I det sammanhanget framhålls att digital kompetens finns med som en av nyckelkompetenserna i strategin som kallas för Ett livslångt lärande.

Det har hur som helst funnits en stor samsyn om inriktningen på rådsslutsatserna. Avsikten har också varit att ta fram ett antal aspekter som inte har behandlats i tidigare rådsslutsatser.

Anf. 12 ORDFÖRANDEN:

Jag ska först precisera hur det var med den 16 maj. Det var så att EU-nämnden behandlade frågan även den 16 maj 2008 när själva meddelandet kom, och det fanns stöd för regeringens ståndpunkt i förhållande till själva meddelandet när processen drog i gång. Det var den 16 maj, men det var 2008. Så var det klarlagt.

Anf. 13 CHRISTINA AXELSSON (s):

Tack så mycket, ministern! I digital kompetens ingår den digitala klyftan, som vi ofta diskuterar i trafikutskottet, eftersom det också är IT-utskott. Det handlar om tillgång till bredband med en tillräcklig hastighet. Där vet vi att det görs ganska mycket för att skynda på utvecklingen så att alla ska ha möjlighet att ha tillgång till det. Men det handlar också

om människors möjligheter, precis som ministern sade, till digital kompetens.

Där har vi i Sverige tidigare arbetat väldigt mycket med Itis, som stod för IT i skolan. Det var ett mycket bra program som nådde många. Bara i Sverige i dag år 2009 säger man enligt någon undersökning att ungefär två miljoner står utanför det digitala samhället. Ändå tycker vi att vi är ganska på i förhållande till andra länder. Jag kan tänka mig att den digitala klyftan är än större i andra medlemsländer.

Ett råd till ministern är därför att lyfta fram det Sverige tidigare har gjort. Den borgerliga regeringen har tyvärr tagit borde de här möjligheterna. Men det är inte värre än att man säger att vi tidigare har jobbat med det i Sverige. Det vore en bra sak för EU att ta sig an det. Det är väl ingen skam att säga att vi har en del bra saker som vi har gjort också i vårt land.

Anf. 14 Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m):

Det är som Christina Axelsson säger att vi ligger långt framme i Sverige. Det gäller både bredbandsutveckling och unga människors mediekompetens överlag. Det var också en av de frågor vi diskuterade på det stora mötet i Göteborg i somras, som jag nämnde tidigare, under barns och ungas kreativitet.

Det är uppenbart att det är stora skillnader inte bara inom utan också mellan många länder. Det kan upplevas tämligen provocerande, vilket vi märkte, av en del länder inom EU som har ekonomiska problem och där man inte har kommit lika långt i skolan. Där är det inte på något sätt självklart med datorer i skolan eller kanske i-phone eller någonting som väldigt många av våra unga har. Man får gå lite försiktigt fram och inte försöka trycka på andra länder sin egen uppfattning. Inte desto mindre har vi mycket att lära av varandra, så är det ju.

Anf. 15 CHRISTINA AXELSSON (s):

Nu ska vi inte slå oss för bröstet och berömma oss alldeles så mycket. Det är fortfarande tvättstugueschema som gäller för att komma åt en dator i skolan även här i Sverige. Man får beställa tid för att sitta där kanske en halvtimme eller något sådant.

Här är det viktigt att man lyfter fram unga pojkars och flickors datorvana och intresse för att ta sig an den nya tekniken. Ett råd till ministern återigen, som jag inte fick något svar på, är att lyfta fram det vi tidigare har gjort i Sverige med IT i skolan. Det kan väl handla om digital kompetens, om man inte vill använda gamla begrepp.

Anf. 16 ULF HOLM (mp):

Tack för föredragningen. Jag sitter mest och funderar på varför det står om det livslånga lärandet. Jag tycker att problemet mycket är att äldre inte hinner med i utvecklingen. För ungdomar är det mycket mer normalt. Jag ska inte prata illa om mina föräldrar. Men den äldre generationen har lite svårare att komma in på detta och känner sig ofta lite vid sidan om när man i rapporter och i nyheterna hela tiden hänvisar till att mer information finns på Internet och så vidare.

Jämfört med de slutsatser som vi antog 2008, och där vi hade en avvikande mening från Miljöpartiet, är dessa väldigt minimalistiska. Jag

Anf. 17 ORDFÖRANDEN:

Enligt noteringarna som vi har på kansliet, men Miljöpartiet vet egentligen det bättre självt, var vi helt överens allihop, även Miljöpartiet, 2008. Däremot fanns en avvikande mening från v och mp i våras i delen om kreativt innehåll, som egentligen inte är med här. Stämmer det med Ulf Holms noteringar? Bra.

Anf. 18 Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m):

Jag tror att Filippa Arvas Olsson något kort kan utveckla det som Ulf Holm frågade efter. Det var inte något ifrågasättande utan mer en kommentar.

Jag kan nämna, även om det ligger utanför nästa veckas möte, att vi från regeringens sida har givit Medierådet här i Sverige ett extra uppdrag just att se till den här klyftan och att vuxna inte är riktigt uppdaterade med vad som händer på medieområdet för att bättre kunna stötta sina barn och unga. Det gäller såväl föräldrar som lärare och andra vuxna.

Jag vet inte om Filippa vill säga något ytterligare när det gäller just den här frågan och de slutsatser som ska tas upp.

Anf. 19 Kanslirådet FILIPPA ARVAS OLSSON:

Det finns i slutsatserna en mening som handlar om olika gruppers olika behov och också om kommunikation mellan grupperna som kan leda till högre mediekompetens. Det är ett försök att just, utan att specificera unga eller gamla särskilt, säga att de frågorna finns att ta hänsyn till.

Anf. 20 ELSE-MARIE LINDGREN (kd):

Jag vill bara lyfta fram en del i detta. Hur kan man skydda barn så att de inte drabbas av all den information som kanske inte är så nyttig för barn och ungdomar i den här delen? Vi vet att det finns ett oerhört vitt innehåll i detta. Finns det någonting som man tar upp om att se till att kompetensen, vilket jag tycker är mycket bra att vi får, också inkluderar att lära oss att skydda oss från det som inte är nyttigt för oss?

Anf. 21 Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m):

Det är inte fråga om någon form av censur, och varje land utformar sina egna regler. Sedan har kanske vi som är vuxna en tendens att många gånger oroa oss i onödan. Det finns mycket på Internet som absolut inte är lämpligt. Det är också därför som Medierådet har det uppdrag det har, inte minst riktat till skolorna.

Vi kommer aldrig någonsin helt att kunna skydda oss. Men jag tycker att det arbete som pågår i Sverige och i många andra länder, där man använder möjligheterna till diskussion och till att berätta vad som sker, trots allt är lovande. Mycket händer, och medvetenheten blir allt större, skulle jag vilja säga.

Anf. 22 ORDFÖRANDEN:

Därmed ser det ut att vara möjligt att sammanfatta även denna diskussion.

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Vi går vidare till punkt 11, Digitalisering av kulturellt innehåll i Europa. Den frågan behandlades senast den 14 november 2008. Då gällde det möjligtvis mer Europeana, det vill säga det digitala biblioteket. Det fanns då stöd för regeringens ståndpunkt.

Nu är underlag med frågeställningar inför en riktlinjedebatt utsänt till nämndens ledamöter. Det finns en övrig fråga om Googleböcker. Den frågan berörs även i denna punkt. Det vore därför bra om det framgår även i kulturministerns föredragning, så har vi den på bordet.

Anf. 23 Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m):

Ordförande! Det här är en diskussionspunkt som vi själva har tagit initiativet till. Det handlar om villkoren för elektronisk tillgång till böcker och det som kallas för relaterade dokument, det vill säga tidningar och annat.

Anledningen till att vi väljer att ta upp frågan till diskussion är de samtal, diskussioner och debatter som har varit om den framtida bokmarknaden till följd av Google Books projekt i USA och det förlikningsavtal som har följt på detta.

Avtalet kommer inte att behandlas på vårt rådsmöte i nästa vecka utan av konkurrenskraftsrådet senare i december. Vad vi vill ha vid vårt möte nästa vecka är en diskussion om de bredare frågor, inte minst ur kulturpolitisk synvinkel, som uppkommer med anledning av det som nu händer när bokmarknaden är på väg in i den digitala åldern.

Den här frågan kom upp redan tidigare genom kommissionär Reding, som har lyft fram den, och genom McCreevy, som är kommissionär för konkurrenskraft, men också genom att Tyskland tog upp frågan vid ett tidigare möte. Man anser att det behövs en europeisk agenda för att öka tillgängligheten till böcker elektroniskt. Skälet sägs vara att vi i Europa inte ska bli främsprungna av det som sker i USA så att amerikanska medborgare får bättre tillgång till europeiska verk än vad vi själva har.

Kommissionens idé om en agenda väcker ett antal frågor som vi tycker att medlemsstaterna ska få anledning och möjlighet att kommentera vid rådsmötet. Det handlar om hur en satsning från EU ska vara utformad, vilka problem vi tycker är viktiga och vad vi ska prioritera.

Är det till exempel prioriterat att man ska öka tillgången till äldre material som inte längre är upphovsrättsskyddat, eller ska man sikta in sina insatser på att öka tillgången på de böcker och annat material som har kommit under 1900-talet? Sedan spelar naturligtvis Europeana, som ordföranden nämnde, en viktig roll i den här diskussionen. Vilka insatser kan göras för att skapa bättre förutsättningar för marknadslösningar och privata initiativ?

Utgångspunkten för allt detta måste ändå vara att man ska tillgodose rättighetshavarnas intressen, upprätthålla en sund konkurrens på den här marknaden och självfallet också bidra till ökad tillgång för forskare och medborgare.

I anknytning till det här kommer vi att ha en lunchdiskussion, en informell diskussion, om nätportalen Europeana. Det handlar inte så myck-

et om själva innehållet i tjänsten, även om de diskussionerna kanske kommer upp, utan framför allt om hur vi ska sköta den här portalen framöver. Kommissionen har i ett konsultativt meddelande, *Europeana – next steps*, lyft fram frågan om den framtida tjänsten och hur den ska finansieras i framtiden. Det gäller framför allt vad som ska ske efter 2013 när projektfinansieringen löper ut.

Under lunchen är det tänkt att medlemsstaterna ska få möjlighet att kommentera hur man ser på finansieringen i framtiden och hur Europeana ska organiseras och styras framöver. I dag drivs den här tjänsten formellt av en holländsk stiftelse där olika kulturinstitutioner är representerade. Från Sveriges sida har framför allt Kungliga biblioteket och Riksarkivet varit aktiva i arbetet, men medlemsstaterna själva har inte något direkt inflytande.

Som många ser det är det angeläget att de här går hand i hand, alltså hur det organiseras och hur det finansieras. Det är viktigt att vi tar upp de här diskussionerna.

Anf. 24 FREDRICK FEDERLEY (c):

Tack så mycket, ministern, för föredragningen. Det är ganska spännande diskussioner som är väldigt nya. Jag tänker hålla mig utanför diskussionen om upphovsrätter och sådant; det är en fråga som kommer att lösas på annat håll. Vad som däremot är intressant, tycker jag, är att diskutera vad som är väsentligt att kulturellt bevara och digitalisera. Jag är inte oroad över att Liza Marklunds böcker inte kommer att hamna på nätet. Jag tror inte att vi behöver anstränga oss så mycket från politiskt håll för det. Däremot kan det finnas intressanta historiska dokument som kommer att behöva digitaliseras forskningsmässigt och för digitalt bevarande.

En annan del är hur vi gör för att bevara det digitala kulturarv som skapas i dag. Vi vet att det månatligen produceras lika mycket information på webben som under ett århundrade tidigare.

Jag var häromveckan i Alexandria och träffade chefen för biblioteket där. De har ett mycket spännande projekt tillsammans med USA där man var sjätte månad sparar varenda hemsida som finns på planeten, just som en del i att bevara det digitala kulturarv som skapas här och nu. Man har sparat detta på en server i Alexandria och på en server i USA. Man letar efter två ytterligare platser för att bevara detta ifall någonting skulle hända och dessa servrar med information skulle gå förlorade.

Här finns en möjlighet och en utmaning för Europa att plocka hem en server i ett samarbetsprojekt, kanske också för Sverige att vara ledande som ledande IT-nation och kulturivrare. Det är mest ett medskick till ministern att inte fastna för mycket i hur vi ska lägga ut kommersiella intressen i dag, för det kommer marknaden att lösa hyfsat bra själv med ett bra regelverk, utan i stället tänka på vad vi kan göra för att digitalisera gammalt kulturarv och vad vi kan göra för att bevara det digitala kulturarv som skapas här och nu. Vi har en tendens i kulturdebatten att glömma det nya. Vi fastnar i Parthenon och vikingatiden, men det som sker i dag är också en del av kulturarvet.

Anf. 25 KRISTER HAMMARBERGH (m):

Jag tycker att Fredrick Federley tar upp den relevanta frågan. Digitalisering har pågått ett antal år utan EU och utan kommission. Precis som med ljudböcker kommer det även på det här området att ta ett tag innan utvecklingen tar fart och efterfrågan ökar.

Däremot kan man känna en viss oro i det fall att kommissionen tycker sig finna ett behov av att gå in i datautvecklingsprogram och portalutveckling. Vi har en del dåliga erfarenheter om det från andra områden, inte minst det juridiska området. Jag tänker på SIS 2. Det här området kanske inte är kommissionens främsta kompetensområde. Det är bättre att i stället koncentrera sig på den typen av frågor som Fredrick Federley tar upp.

Jag tycker att det är svårt att komma ifrån diskussionen om upphovsrätt. Den hänger alltid med trots allt, oavsett om det är Liza Marklunds böcker eller verk som är författade för en mindre läsekrets. På något sätt är det viktigt att få en diskussion om hur frågan ska kunna lösas så att unionen kan möta den utveckling som finns på andra sidan Atlanten. Det finns en risk att stora aktörer sluter avtal och små aktörer, små förläggare, egentligen bara får hänga med och inte har någon större möjlighet att påverka skeenden. Det är viktigt att föra en diskussion om hur mindre kulturutövare på det skriftliga området ska få sina rättigheter tillgodosedda.

Anf. 26 LEIF PAGROTSKY (s):

Jag tackar kulturministern för en engagerad information om den här frågan, som jag tycker är mycket intressant.

Det här är ett ministerråd som träffas ganska sällan och har väldigt få konkreta beslutspunkter av alla möjliga skäl. Jag tycker att det i och för sig är ganska bra. Då blir den här typen av diskussioner och erfarenhetsutbyten mellan ministrar från olika länder med gemensamma ansvarsområden ofta väldigt produktiva och meningsfulla. Det är den typ av övningar som EU kan vara bra på, trots att det inte leder till beslut och ställningstaganden som binder medborgarna.

Det är ett bra initiativ som har tagits. En aspekt som jag skulle vilja ta upp handlar om digitalisering av kulturellt innehåll. Jag tolkar det som digitalisering av sådant som fanns före den digitala eran. Det innehåll som skapas nu är ofta digitalt från början, så det behöver man inte digitalisera utan möjligen tillgängliggöra på annat sätt.

Vi har i Sverige erfarenhet av detta. Vi hade ett stort statligt projekt som kallades Access för ett par år sedan där vi avsatte inte mindre än 500 miljoner för den här typen av insatser. Det gjorde att vi var rätt tidigt ute i fråga om till exempel släktforskningsarkiv, folkbokföringsmaterial från kyrkböcker och sådant från hur gamla tider som helst, Kungliga bibliotekets samlingar av handskrivna reseskildringar av ostindiefarare på 1700-talet och mycket annat. Det inte bara digitaliserades utan gjordes dessutom tillgängligt för intresserade amatörer, medborgare och forskare i Sverige och i hela världen så att de inte behöver åka till Stockholm och slita på originaldokumenten. Jag tycker att det här är viktiga saker att delge andra utan att hindras av att regeringen valt att avsluta det projektet. Det försprång som vi hade håller, såvitt jag förstår, på att ätas upp.

Det kanske finns andra idéer att hämta in om hur man kan gå vidare på det här området så att man får upp tempot. Trots att det producerades, som Fredrick beskrev, väldigt lite material förut jämfört med vad som nu produceras varje månad är det ändå ett oändligt stort material som behöver digitaliseras i vårt land och i Europa. Det finns all anledning att öka farten. Den spontana hastigheten gör att det kommer att ta sekler innan det blir gjort.

Anf. 27 Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m):

Jag är alldeles övertygad om att det kommer att bli intressanta diskussioner både i rådet och under den kommande lunchen. Frågorna hänger ihop. Tack så mycket för tipset, Fredrick Federley, efter besöket i Alexandria. Jag är riktigt avundsjuk, för jag har fortfarande inte besökt det biblioteket, men det ska bli tid till det så småningom.

Jag hade ett möte tidigare i höst med kommissionär Viviane Reding bland annat om Europeana, som ju hon och hela kommissionen är starkt engagerade i. Man tog upp bekymret med att nästan hälften av det som finns tillgängligt på Europeana är franskt. Engagemanget i sig är inte problemet, snarare att andra länder inte har varit framme lika mycket och velat ansluta sig. Mycket är trots allt på gång.

När det gäller upphovsrättsfrågorna har jag ingen annan uppfattning än Krister Hammarbergh. Jag tycker att det är viktigt att vi värnar upphovsrätten och ser till inte minst de mindre aktörerna som annars riskerar att hamna i kläm.

Vi har från svensk sida, med tanke på Access, ett tvåårigt projekt som initierades under den förra regeringen. Det är mycket bra. Vi anslöt till detta från moderat sida och har förlängt det under två år och givit ett uppdrag till ett antal statliga institutioner att ta fram en strategi för digitalisering för framtiden. De frågorna är alltså på inget sätt bortglömda.

Låt mig avslutningsvis kort säga att jag deltog i en diskussion och ett seminarium i Härnösand för någon månad sedan där länsbibliotekspersonal och bibliotekarier från hela Sverige samlades för att diskutera hur man kan få in mer av det regionala material som finns till Europeana. Även om frågan kanske inte alltid lyfts fram i medier händer det trots allt rätt mycket i Sverige.

Det ska bli intressant att höra hur man från de övriga medlemsstaterna ser på Europeanas framtid och vad Google kan få för verkningar här hemma.

Anf. 28 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för det. Det ser ut som om diskussionen är avslutad.

Sammanfattningsvis finner jag att det finns stöd för regeringens upplägg inför fortsatta förhandlingar i denna fråga.

Därmed är vi klara med kulturfrågorna och går vidare till ungdomsfrågorna, som också föredras av kulturministern.

2 § Utbildning, ungdom och kultur (Ungdom)

Kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth

Återrapport från ministerrådsmöte den 11 och 12 maj 2009

Information och samråd inför ministerrådsmöte den 26 och 27 november 2009

Anf. 29 ORDFÖRANDEN:

Jag antar att det inte finns något mer att tillägga om återrapporten från rådsmötet den 11 och 12 maj i ungdomsfrågorna.

Vi går vidare till samrådet inför rådet. Punkt 12 gäller en ungdomsfråga, Förnyade ramar för det europeiska samarbetet på ungdomsområdet 2010–2018. Här ska det vara riktlinjedebatt och antas en resolution, förhoppningsvis – detta som inspel till Europeiska rådet.

Vi hade frågan uppe i nämnden senast den 8 maj då det fanns stöd för regeringens ståndpunkt men angavs avvikande meningar från s, v och mp. Även i denna fråga bör man nämna och referera till kulturutskottets utlåtande 2007/08:KrU3 där frågan berörs.

Anf. 30 Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m):

Fru ordförande! Jag har fått en ny uppsättning medarbetare, och det kan kanske behövas eftersom jag inte är riktigt lika inne i dessa frågor som jag är i mina egna. Men jag har fått ett bra underlag och hoppas kunna svara på frågor om det blir några sådana.

Jag vill nämna lite kort vad gäller det föregående mötet att jag har förstått att ett antal ledamöter här i nämnden inför diskussionen uttryckte vissa tveksamheter kring att kommissionens meddelande saknade ett tydligt jämställdhets- och icke-diskrimineringsperspektiv. Det var en kritik som delades av regeringen. Under vårt ordförandeskap har vi aktivt verkat för att åtgärda det vid utformandet av det framtida ungdomssamarbetet. Jag kommer att återkomma till detta, om det är okej, i samband med frågan om det förnyade ramverk som ska antas vid rådsmötet den 27 november.

Det är inga frågor i övrigt om det som var uppe tidigare eftersom ni har fått skriftlig information om det, antar jag.

Anf. 31 ORDFÖRANDEN:

Då går vi in på ramverket för ungdomspolitikerna framöver.

Anf. 32 Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m):

Här har ungdomsministrarna en dagordningspunkt. Det finns ett utkast till rådsresolution om ett förnyat ramverk för det europeiska samarbetet på ungdomsområdet för perioden 2010–2018. Med utgångspunkt i resolutionen antas ett kort meddelande till Europeiska rådets möte i december om ett fortsatt ungdomsperspektiv i post-Lissabon-strategin. Efter det ska det vara en diskussion om det framtida samarbetet.

Anf. 33 ORDFÖRANDEN:

Underlag är utsänt inklusive regeringens ståndpunkt, och vi har hört kulturministern här markera att regeringen har lagt vikt vid just jäm-

Anf. 34 LEIF PAGROTSKY (s):

Vi tycker att det är bra att man har lagt in jämställdhetsfrågorna sedan sist. Det finns därför ingen anledning för oss att upprepa den reservation som vi hade förra gången när de inte hade ingått i förberedelserna till förra mötet, om jag förstår det rätt. Nu är de med, och det råder därmed samsyn i EU-nämnden om den delen.

Ungdomsministern har tidigare varit i kulturutskottet och informerat om detta. Jag skulle vilja upprepa det som vi socialdemokrater sade där, nämligen att när man diskuterar ungas levnadsvillkor i Europa är det omöjligt att gå förbi den fundamentala frågan för ungdomars levnadsvillkor som ungdomsarbetslösheten utgör. Vi stördes av att ungdomsministern tycktes bagatellisera den frågan i den diskussion som vi hade i utskottet.

Jag vill upprepa vår ståndpunkt, den som jag just sade, nämligen att det är ett fundamentalt och centralt element i den fråga som rimligen bör tas upp på EU-nivå, om inte den här diskussionen ska framstå som på en annan planet, om jag uttrycker mig i klarspråk. Det faktum att Sverige är ett av de länder som har Europas allra högsta ungdomsarbetslöshet borde göra att Sverige under sitt ordförandeskap blir mer pådrivande i att sätta fokus på de här frågorna, inte tvärtom.

Anf. 35 Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m):

Jag lovar att framföra detta till min kollega Nyamko Sabuni. Det är en fråga som också har lyfts i ett av de övergripande målen i det här nya ramverket, det som gäller arbetslöshetsfrågorna.

Anf. 36 ULF HOLM (mp):

Fru ordförande! Jag var en av dem som lyfte den här frågan förra gången. Jag blev nöjd när jag läste i inledningen att regeringen hade lyft frågorna om jämställdhet och icke-diskriminering. Tyvärr kan jag inte hitta dem i texten, så jag kanske kan få lite läshjälp. De är inte särskilt tydligt utskrivna. Men det är bra att regeringen har lyft frågorna, det måste jag erkänna.

Sedan vill jag bara tillägga att jag delar Socialdemokraternas och Leif Pagrotskys syn att man bör lyfta frågorna om ungdomsarbetslösheten tydligare. Det är väldigt viktigt – om det första som händer i en ung människas liv är arbetslöshet är det ingen bra start. Vi borde kunna bättre.

Anf. 37 ORDFÖRANDEN:

När det gällde markeringen om jämställdhet och diskriminering tackade jag särskilt för det muntliga förtydligandet av detta. Vi samråder ju på basis av både det skrivna och det sagda. Kulturministern får gärna förtydliga detta också.

Anf. 38 Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m):

Jag har fått ett papper här. På s. 7 står det "UNDERLINES that", och sedan kommer en punkt 1 med a, b och c. Där ska det här med gender equality och annat finnas med. Jag hoppas att Ulf Holm hittar det pappret. Det finns alltså med.

Anf. 39 ORDFÖRANDEN:

Det är alltid lite besvär med pagineringen. I ungdomsbunten längst bak är s. 7 den lilla till höger och s. 15 den i mitten. Det är lätt att hitta. Där står det.

Finns det fler frågor om detta?

Anf. 40 LEIF PAGROTSKY (s):

Jag fick ingen reaktion på det här med ungdomsarbetslösheten. Jag undrar om det kommer att beaktas, för i så fall är vi glada. Annars skulle vi nog vilja anmäla till protokollet att vi inte är nöjda med det som står. Kan jag få någon reaktion på det innan jag bestämmer om jag ska yrka på det ena eller det andra?

Anf. 41 Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m):

Det kommer alldeles tydligt att beaktas. Så tolkar jag medarbetarna här.

Anf. 42 ORDFÖRANDEN:

Då verkar vi vara överens om att stödja regeringens ståndpunkt i denna fråga.

Det var beslutsfrågan på ungdomsrådet.

Sedan föreligger på UUK-rådet ett antal övriga frågor där flera är kulturella. Googleboksfrågan är väl rimligen omnämnd. Är det någon av de andra övriga frågorna som kulturministern vill säga någonting om? Det här är inte beslutsfrågor, så vi brukar inte fördjupa oss i dem. Men om man har någon käpphäst, har tagit något initiativ eller så får man naturligtvis som ansvarigt statsråd kommentera sådana övriga frågor om man vill.

Anf. 43 Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m):

Jag har ingenting särskilt, om det inte är så att Nyamko Sabunis medarbetare noterar att det är någonting som jag har glömt att ta upp.

Anf. 44 ORDFÖRANDEN:

Såvitt jag vet är det inga övriga ungdomsfrågor. Däremot har vi Googleböcker, digitalisering av biografer, att förbättra ställningen för förläggare som ger ut böcker på små språk, enkelt uttryckt, och gränsöverskridande television. Vill kulturministern säga någonting i dessa övriga kulturfrågor? De är inte beslutsfrågor och kräver därmed inte alls samråd, utan här är det högst frivilligt som statsrådet kommenterar, om hon har någonting att tillägga.

Anf. 45 Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m):

Det är möjligt att det har hänt lite grann på tv-området. Jag vet inte om Filippa Arvas Olsson vill nämna någonting kort om detta. Det har vi inte hunnit prata om än, utan det ska tas senare under dagen.

2009/10:11
20 november

Anf. 46 Kanslirådet FILIPPA ARVAS OLSSON:

Den övriga frågan är en diskussion om ett brev som har skickats ut av kommissionär Reding till 20 medlemsstater som är undertecknare av Europarådets tv-konvention, som är en slags parallellagstiftning till AV-direktivet inom EU. Frågan handlar om medlemsstaternas kompetens att skriva under den reviderade tv-konventionen.

Det här är antagligen en potentiellt ganska stor fråga, som Österrike lyfter upp bara som en informationspunkt. Vi räknar förstås inte med någon diskussion vid rådet, men jag tror att det är en ganska stor fråga som kommer att lyftas under de närmaste månaderna, relationen mellan EU och Europarådet, när det finns instrument som har ett gemensamt område.

Anf. 47 ORDFÖRANDEN:

Blir det ett problem är det snarare det spanska än det svenska ordförandeskapets problem, antagligen, tidsmässigt.

Anf. 48 Kanslirådet FILIPPA ARVAS OLSSON:

Det lyfts nu vid rådsmötet. Tv-konventionen låg klar för antagande i Strasbourg i Europarådet redan för två veckor sedan. Några dagar inför antagandet kom kommissionär Redings brev till medlemsstaterna, vilket har gjort att man nu har lyft av det från dagordningen och avvaktar något slags rättslig analys och så vidare. Det är en ganska stor fråga inom Europarådet om de 20 medlemsstaterna inte kan skriva under den reviderade konventionen.

Jag kan inte säga mycket mer än så. Det har väl satts i gång en analys nu.

Anf. 49 Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m):

Jag kan nämna att Frankrike kommer att ta upp, precis som vi för något drygt år sedan tog upp ljudböcker som en viktig fråga, digitalisering av biografier. Det kommer inte att bli någon längre diskussion, men det är en viktig fråga för oss alla inom EU. Det är någonting som flera här i nämnden kanske också har ett engagemang i.

Anf. 50 ORDFÖRANDEN:

Det låter som att de här frågorna anmäls och börjar nu. Om någon vill säga något i detta skede får man göra det.

Anf. 51 JACOB JOHNSON (v):

Jag kanske är lite trögtänkt, men hur digitaliserar man biografier?

Anf. 52 Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m):

Det handlar kort och gott om ny teknik för att se film, att komma bort från de enormt stora 35-millimetersrullarna. Det är de frågorna det hand-

lar om. Vi avvaktar alla vad som ska ske i USA. Priset på en sådan ny projektor, eller vad man ska kalla det, ligger runt 1 miljon kronor i dag. Det är en hög kostnad om vi ska börja införa den tekniken på samtliga biografer. Det kommer att komma, och det kommer att bli väldigt bra, men alla står någonstans och väntar. Det är väl den frågan som man vill diskutera från fransk sida.

Anf. 53 ORDFÖRANDEN:

Får jag då fråga: Vad är det man vill diskutera från fransk sida? Är det att EU skulle betala detta?

Anf. 54 Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m):

Jag tror knappast att tanken är att EU ska in och betala. Det är väl frågan om hur långt man har kommit i olika länder. Vi vet inte vad de kommer att säga mer än själva rubriken, om inte Filippa möjligen vet mer än vad jag vet.

Anf. 55 Kanslirådet FILIPPA ARVAS OLSSON:

Det är på gång två konsultationsmeddelanden från kommissionen om det här. Dels rör det en statsstödsfråga: Vad får medlemsstaterna göra när det gäller att stödja digitaliseringen av biografer? Dels rör det lite grann frågan om man skulle kunna använda pengar från medieprogrammet som vi har till att stödja digitalisering. Det handlar inte om de stora kedjorna, för de digitaliserar sina biografer lätt, utan det handlar om de små biograferna, i Sverige ute på landsorten och i övriga Europa kvalitetsbiografer som visar smal film, små biografer.

Det är de frågorna som Frankrike lyfter, och de gör det för att uppmärksamma att kommissionen har dragit i gång en hel del arbete runt detta.

Anf. 56 ORDFÖRANDEN:

Fortsättning lär följa.

Då är vi, mig veterligen, klara med de Adelson Liljerthska frågorna på både kultur- och ungdomsagendan.

Vi tackar så mycket och önskar trevlig helg!

Anf. 57 ORDFÖRANDEN:

Vi säger varmt välkommen till Peter Honeth, som i dag ersätter både Jan Björklund och Tobias Krantz som är förhindrade att delta vid nämndens sammanträde i dag.

Vi fortsätter på den gula agendan där punkt 3 inleds med återrapportering i utbildningsfrågorna från UUK-rådet den 11 och 12 maj. En sådan rapport är som bekant utsänd, men om Peter Honeth vill säga någonting om den har han chansen nu.

Anf. 58 Statssekreterare PETER HONETH:

Jag kan hålla det kort. Vid ministerrådsmötet i maj var två frågor uppe, dels det strategiska ramverket för europeiskt samarbete som mer definierar behovet av ett utvidgat samarbete mellan medlemsländerna, dels slutsatserna om samarbete mellan utbildning och arbetsmarknad. Vi definierade framför allt behovet av att knyta ihop arbetslivet och utbildningssystemet.

Anf. 59 ORDFÖRANDEN:

Tack så mycket för det! Återrapporten är utsänd. Vi lägger den till handlingarna.

Vi går så in på samrådet inför det kommande – och enda svenskledda, om jag förstår det rätt – UUK-rådet.

Utbildningsutskottet har informerats i forskningsfrågorna, som behandlas i KKR-rådet – de är delade, som bekant. Det har inte, enligt våra noteringar, varit någon särskild aktivitet i utbildningsutskottet inför detta råd. Utbildningsdepartementet nickar, och då vet alla det.

Vi går in på utbildningsfrågorna. Det finns en forskningsfråga på A-punktslistan. A-punkterna behandlas annars i skriftlig procedur utanför sammanträdet.

Vi går vidare till den första beslutspunkten, nämligen Fortbildning för lärare och skolledare. Utkast till slutsatser är utsänt. Jag ska anmäla att frågan har behandlats förut i EU-nämnden, senast den 9 december 2007, och då fanns det stöd för regeringens ståndpunkt.

Anf. 60 Statssekreterare PETER HONETH:

Den här frågan har varit uppe i flera olika omgångar också i ministerrådet redan under det portugisiska och det franska ordförandeskapet. Vad vi gör är egentligen att följa upp de diskussioner som har varit tidigare. Det här är ingenting som det har varit några större kontroverser kring, utan alla är väl överens om grundutgångspunkten, att skola och utbildning är oerhört beroende av kvaliteten på lärarna och också behovet av att vidta ett antal åtgärder för att både stärka rekryteringen till läraryrket och se till att de utbildas väl, och inte minst att de sedan får fortlöpande

vidareutbildning i yrket. Skolledarnas roll lyfts också fram i de här slutsatserna.

Det här stämmer väl med det som det också har rätt stor enighet om i Sverige, att göra satsningar på lärarna. Lärarlyftet är ett exempel på det, även särskilda insatser för utbildning av skolledare. Den svenska ståndpunkten har, får man väl säga, slagit igenom i Europa – inte för att det har varit särskilt svårt för det råder som sagt stor enighet om det här.

Anf. 61 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Vi går vidare till punkt 4, Utbildning för barn med invandrabakgrund. Den frågan är ny rent tekniskt i nämnden. Här ska det antas slutsatser, förhoppningsvis, och hållas riktlinjedebatt. Underlag är utsänt inklusive underlag till själva riktlinjedebatten.

Anf. 62 Statssekreterare PETER HONETH:

Den här frågan är ny i ministerrådet. Däremot har migrationsfrågorna generellt diskuterats i stor utsträckning. Man måste se att det här faller in i den generella diskussionen om behovet av att kraftigt uppmärksamma migrationsfrågorna.

Vi utgår från att de också kommer att spela en tung roll generellt i post-Lissabon-processen. Då bör man alltså se att det här faller in i det mönstret.

Det har väl inte rätt några större kontroverser i den här frågan. Det har varit en del diskussioner med några länder om problembeskrivningen. Det får väl tolkas som att en del östeuropeiska länder i dagsläget har relativt liten volym invandrare och därmed inte riktigt ville hålla med om alla problembeskrivningar. Men nu finns det naturligtvis enighet om slutsatserna.

Bakgrunden är att en lång rad undersökningar visar att elever med invandrabakgrund generellt sett presterar sämre än genomsnittet. Därmed är inte sagt – och det var en av diskussionsfrågorna inför slutsatserna – att det gäller varje enskild grupp inom den breda invandrargruppen. Det finns naturligtvis grupper som i själva verket klarar sig mycket väl, men om man ska generalisera är det ändå så. Det leder till att det finns problem bland elever med invandrabakgrund: ökade avhopp, lägre kvalifikationsnivå och generellt färre som går vidare till högre utbildning. Det var något som Europeiska rådet uppmärksammade våren 2008, och man efterfrågade också en diskussion och underlag från utbildningsministrarna.

Det här är till stor del frågor som måste hanteras på den nationella nivån. Vad det handlar om är i stor utsträckning att definiera problemet och ange ett antal möjliga åtgärder men överlämna ansvaret i allt väsentligt till de nationella aktörerna. Däremot finns det ett stort behov av att utbyta erfarenheter på europeisk nivå.

Det är klart att detta också är något som behöver påverka en del av de europeiska programmen när det gäller till exempel mobilitet, inte minst mobilitet bland lärare.

Den svenska ståndpunkten stämmer, som vi ser det, väl med det här. Det har ju rätt stor enighet om att man behöver uppmärksamma detta

Anf. 63 JACOB JOHNSON (v):

Det är en viktig fråga. Det finns också ett könsperspektiv när det gäller kunskapsnivån, både hos alla ungdomar och i gruppen ungdomar med invandrabakgrund. Det är framför allt pojkarna som ligger sämre till. Till exempel är kunskapsnivån hos pojkar med invandrabakgrund väsentligt lägre än hos flickor med invandrabakgrund. Har det uppmärksammats och tagits upp i den här diskussionen?

Anf. 64 Statssekreterare PETER HONETH:

Det har i hög grad uppmärksammats också som ett generellt problem. Det gäller ju inte bara bland invandrarungdomar, utan det gäller generellt. Det har väl i och för sig varit en del av den här diskussionen, även om det nog får sägas att man här framför allt uppmärksammar det generella problemet för invandrarungdomar och inte så mycket det generella könsrollsproblemet.

Jag kan tillägga att en av våra stora profilkonferenser har handlat om just könsrollsskillnader i utbildningen. Det är något som vi har uppmärksammat generellt under ordförandeskapet.

Anf. 65 AGNETA LUNDBERG (s):

Jag tackar för föredragningen. Vikten av att alla går i skolan är vi överens om, men vi vet att det finns grupper av ungdomar, framför allt från minoriteterna, som inte får tillgång till utbildning över huvud taget. Det tycker vi är en angelägen fråga. Det är en nationell fråga, men jag tycker att det är en fråga man bör lyfta i diskussionen i EU. Varje land måste ta ansvar för att de ungdomarna också kommer till utbildning.

Anf. 66 Statssekreterare PETER HONETH:

Det är väl i och för sig en naturlig slutsats i de generella slutsatserna. Jag tror möjligen att det skulle vara lite svårt att få enighet om det, för det här har varit en av de frågor som har varit något kontroversiella i förberedelserna, eftersom det ser så olika ut i olika länder. Jag är inte säker på att det skulle gå att få enighet om att gå betydligt längre. Men det är klart att dessa grupper definitivt omfattas av slutsatserna. Det råder det ingen som helst tvekan om.

Anf. 67 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Vi går vidare till punkt 5, Meddelanden från rådet på utbildningsområdet, som ett bidrag till diskussionen om Lissabonstrategin efter 2010. Den frågan behandlade vi inför vårt toppmöte den 13 februari som inspel till Europeiska rådet i mars. Då fanns det stöd för regeringens ståndpunkt. Underlag är utsänt.

Anf. 68 Statssekreterare PETER HONETH:

Ordförandeskapet har bett en del av rådskonstellationen att göra ett särskilt inspel till Lissabonprocessen, vi kan kalla det lite i för tid, infor-

ment, för att få in synpunkter på ett tidigt stadium. Sedan kommer de sedvanliga förberedelserna inför ministerslutsatserna, Europeiska rådets slutsatser, under det spanska ordförandeskapet.

Nu är det dags för utbildningsministrarna att lämna ett visst bidrag. Det måste av naturliga skäl vara väldigt kortfattat eftersom det är tänkt att gå in i Lissabonslutsatserna generellt.

Vi lyfter egentligen fram tre slutsatser. Den första är behovet av att investera – självklart också ekonomiskt – i humankapitalfrågorna, där utbildning på olika nivåer och under olika former spelar en viktig roll.

Den andra är att uppfylla ambitionerna i slutsatserna från ministerrådet i maj om att öka samarbetet mellan länderna. Det handlar om erfarenhetsutbyte men också om samarbete. Mobilitetsfrågorna ligger självklart där.

Den tredje är detta med kunskapstriangeln, som jag återkommer till under nästa punkt. Det tycker vi är en väldigt viktigt slutsats som handlar om att föra samman forskning och innovation – vilket i sig kanske inte är så märkvärdigt, för det har man pratat om ganska länge och en del länder har också gjort något – samt utbildning, som man för in som den tredje sidan i triangeln.

Det är alltså tre slutsatser som vi redan på det här stadiet vill lyfta in i arbetet med post-Lissabon.

Anf. 69 ORDFÖRANDEN:

Då finner jag att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Vi går vidare till punkt 6 om den just nämnda kunskapstriangeln och utbildningens roll i denna. Här föreligger utkast till slutsatser. I övrigt är frågan tekniskt sett ny i nämnden och rådet.

Anf. 70 Statssekreterare PETER HONETH:

Egentligen gäller diskussionen om kunskapstriangeln framför allt behovet av samarbete mellan forskning och innovation, en i och för sig inte alls ny diskussion. Frågan om kunskapstriangeln, inklusive utbildning, lyftes fram som en viktig slutsats från den stora profilkonferensen i Göteborg i början på hösten och som mottogs mycket positivt inte bara av medlemsländerna utan också av kommissionens företrädare. Slutsatserna bygger relativt mycket på erfarenheter och slutsatser från den konferensen.

Det man säger är att det är nödvändigt för Europa att de tre delarna i kunskapstriangeln hålls ihop, återigen med utbildning särskilt betonad. Det har tidigare inte varit lika självklart att diskutera utbildning i samband med innovationsfrågorna och heller inte kopplingen mellan forskning och utbildning. En bättre samordning mellan de tre delarna är alltså väldigt viktig.

Som en del av detta är det viktigt att också modernisera universitet och högskolor över Europa. Det är väl framför allt riktat både till en del nya medlemsländer och också till en del centraleuropeiska länder där universiteten med våra ögon sett släpar efter en hel del, inte minst när det gäller att jobba med alla tre delarna, att jobba utåtriktat. Det var för övrigt en slutsats också i forsknings- och innovationspropositionen från förra hösten.

Det är egentligen sju prioriteringar som lyfts fram. Det första är att öka samstämmigheten mellan utbildning, forskning och innovation. Det andra är behovet av pedagogiska reformer som en del av moderniseringen för att möjliggöra för utbildning att spela en viktig roll i denna samverkan. Partnerskap mellan universitet och företag faller naturligt tillbaka på ministerrådets slutsats från i våras.

Över huvud taget handlar det om att utveckla vad vi kan kalla innovationskultur vid lärosäten och också skapa incitament för universitet och högskolor att arbeta med den typen av frågor. Vi lyfter även fram behovet av tydliga strategier för kvalitetsbedömningar av utbildningen. Slutligen pekar vi på det arbete som pågår med EIT, Europeiska institutet för innovation och teknik, som nu efter många turer har landat på en rimlig ambitionsnivå och där man försöker föra samman dessa tre aspekter.

Anf. 71 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt även i detta ärende.

Vi går vidare till punkt 7, Mångfald och öppenhet – drivkrafter för hög kvalitet inom den högre utbildningen i Europa. Även denna fråga är rent tekniskt ny i nämnden och rådet. Här ska det presenteras en rapport och föras en riktlinjedebatt, till vilken underlag är utsänt.

Anf. 72 Statssekreterare PETER HONETH:

Här är det, som sagt, inga slutsatser som ska antas, utan det är en riktlinjedebatt. Frågorna om kvalitetssäkring – att utbildningssystemet arbetar transparent med en öppenhet mot omvärlden – tycker vi är väldigt viktiga att föra in. Som en del av kvalitetssäkringen vill vi nu även föra upp diskussionen om det som brukar sammanfattas som universitetsrankning. Det sistnämnda gör vi därför att vi vet att det här är en intensiv debatt i många medlemsländer, och vi tycker att det är viktigt att frågan får ventileras. Därmed är inte sagt att det nu skulle vara dags att dra några som helst slutsatser. Men när det är en fråga som uppenbart spelar en viktig roll i debatten tycker vi att det är rimligt att man också kan ventilera den gemensamt.

Det är några av de frågor som vi lyfter upp i den här debatten. Vi har preciserat två övergripande frågor för diskussionen i ministerrådet. Den ena handlar om behovet av rörlighet för studenter och också för forskare och lärare, och kopplat till det frågan om det finns behov av en EU-dimension i kvalitetssäkringssystemen. Egentligen är väl den frågan delvis besvarad, för den är ju kopplad till Bolognaprocessen, där man just har sagt att man behöver en viss samverkan mellan kvalitetssäkringssystemen men också har en europeisk dimension när det gäller erkännande av kvalifikationer, och då inte bara i typiska Bolognautbildningar utan även i yrkesutbildningar.

Det andra handlar om hur man kan stimulera och utveckla instrument för ökad öppenhet för samverkan mellan lärosäten, universitet och högskolor, och blivande studenter och skolor, arbetsgivare och politiska beslutsfattare.

Det är två rätt generellt ställda frågor. Vi hoppas att de ska leda till en intressant diskussion.

Anf. 73 AGNETA LUNDBERG (s):

Jag tackar för föredragningen. Statssekreteraren tog upp detta med rörligheten. Det är en ambition vi har att öka rörligheten bland studenterna. Vi ser att det inte är så stor rörlighet. Den har ju minskat.

En av orsakerna är att lärosätena är dåliga på att låta studenterna tillgodoräkna sig de utbildningar de följer vid andra lärosäten i Europa. Det gör naturligtvis att studenterna drar sig för att röra på sig – det medför ökade kostnader för dem när de i det närmaste får läsa om samma sak när de kommer hem.

Men jag anser att det också finns en annan orsak, förutom njuggheten, till att dessa utbildningar inte tillgodoräknas, och det är att det är en ekonomisk fråga att behålla studenterna.

Jag tror inte att Sverige är ensamt om det här problemet, utan jag tror att andra länder har samma systemfel. Jag undrar därför om statssekreteraren och regeringen tänker lyfta upp frågan ur det här perspektivet. Det hjälper ju inte att vi säger till studenterna att det är viktigt att de rör på sig när vi omgärdar dem med restriktioner som gör att de inte kan känna något intresse över huvud taget.

Anf. 74 Statssekreterare PETER HONETH:

Det här var en av huvudfrågorna som vi lyfte upp i den särskilda internationaliseringsproposition som vi lade fram under förra året. Sverige tillhör väl de länder där det här har gått ned mest, och det fanns en ganska djupgående diskussion om orsakerna. Det fanns också ett förslag till ett antal åtgärder.

En av de åtgärder som jag särskilt vill lyfta fram här är att öka utbytet av lärare. Vi lyfte fram det i propositionen, och vi föreslog även ett ekonomiskt stöd som riksdagen sedan beslutade om. Vi tror att den allra viktigaste åtgärden är att få ett ökat utbyte av lärare inom Europa, dels för att de får egna impulser som de kan ge vidare till sina studenter, dels för att det faktiskt också ökar förståelsen för när man ska göra den här typen av validering av kunskaper. Från just den aspekten tror jag alltså att det här är väldigt viktigt.

Annars är den generella slutsatsen att man kanske inte ska fokusera så starkt som man har gjort hittills på europeisk nivå på enbart individutbytet utan också markera behovet av utbyte mellan institutioner, alltså mellan lärosäten och delar av lärosäten. Det ger större förståelse och kan också ge den här typen av impulser. Arbetar en institution med en kollegeinstitution i ett annat land leder det till att man också utvecklar studentutbyte. Därför tror vi att man behöver balansera det här lite bättre än vad man gjort hittills.

Anf. 75 ORDFÖRANDEN:

Därmed ser även den diskussionen ut att vara avklarad.

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade upplägg inför fortsatta förhandlingar i denna fråga.

Det var mig veterligen den sista utbildningsfrågan. Ingen hade någon fråga om A-punkterna om forskning. Det finns en övrig fråga som rör genomförandet av handlingsprogrammet Utbildning 2010. Vill statssekreteraren säga något om den?

Anf. 76 Statssekreterare PETER HONETH:

Nej. Det är en sedvanlig rapport som kommer vartannat år. Den innehåller väldigt mycket statistik och så vidare, men det är ingenting som jag tycker att det finns anledning att särskilt lyfta fram här i dag.

2009/10:11
20 november

Anf. 77 ORDFÖRANDEN:

Det behövs inte heller. Är det någon av ledamöterna som vill säga något om den eller fråga något? Nej.

Därmed är vi klara med UUK-agendan och med Peter Honeth, om han inte har något annat att dela med oss. Vi tackar statssekreteraren och hans medarbetare för i dag och önskar trevlig helg.

4 § Miljö

Statssekreterare Elisabet Falemo

Återrapport från ministerrådsmöte den 21 oktober 2009

Information och samråd inför ministerrådsmöte den 23 november 2009

Anf. 78 ORDFÖRANDEN:

Vi fortsätter förhandlingarna, nu med statssekreterare Elisabet Falemo och hennes och Andreas Carlgrens medarbetare från Miljödepartementet.

Det svenska ordförandeskapet har kallat till ett extra miljöråd, och eftersom vi ses igen har vi först för ordningens skull återrapporten från det senaste miljörådet inför Europeiska rådet. En sådan är utsänd. Är det någon av ledamöterna som önskar ställa frågor om återrapporten så kan man göra det nu om man vill. Vill statssekreteraren säga något särskilt om den?

Anf. 79 Statssekreterare ELISABET FALEMO:

Tack för att vi får komma hit och träffa er i de här viktiga frågorna!

Jag vill bara säga att miljörådet den 21 oktober, som var det första ordinarie miljörådet under det svenska ordförandeskapet, avlöpte väldigt väl. Vi är mycket nöjda med det som hände. Som ni har sett i rapporten kom vi till resultat i alla frågor som vi hade förberett, och det låg naturligtvis ett stort förberedelsearbete bakom det.

Jag vill också säga att det var nästan sensationellt att man lyckades komma överens om klimatfrågorna före lunch, och det är klart att Andreas Carlgren hade lagt ned oerhört mycket arbete på att ha kontakter med miljöministrarna. Han har rest runt och träffat alla miljöministrar och byggt upp förtroende för att man ska kunna ha ett starkt och enigt miljöråd inför klimatförhandlingarna. Därför är vi väldigt nöjda med utfallet.

Anf. 80 ORDFÖRANDEN:

Vi återkommer till läget inför klimatförhandlingarna i Köpenhamn. Det är därför vi är här tillsammans.

Anf. 81 CARINA OHLSSON (s):

Det är inte direkt en fråga, men däremot en uppmaning angående det som var en övrig fråga i återrapporten om kombinationseffekter av kemiska ämnen. Jag vill verkligen hålla med danskarna. De har gjort ett bra arbete med att lyfta fram detta. Vi kunde också se det i medierna i går.

Jag hoppas att det svenska ordförandeskapet inför det sista mötet som är i december verkligen poängterar och trycker på den frågan även utifrån barnperspektivet. Det kan passa bra att säga i dag när man firar barnkonventionens jubileum. Jag ser att statssekreteraren nickar, så jag förstår att det är något som man kommer att följa upp.

Det är precis som Carina säger, att det här kommer upp på nästa ordinarie rådsmöte den 22 december. Det kommer ni alltså att få diskutera vid nästa överläggning.

Anf. 83 ORDFÖRANDEN:

Då återkommer vi till det.

Därmed är vi klara med återrapporten från den 21 oktober.

Vi går så in på information och samråd inför rådsmötet den 23 november. Det är alltså ett extra miljöministermöte som det svenska ordförandeskapet har kallat till. Det finns en punkt på den dagordningen, nämligen förberedelse av det numera världsberömda Köpenhamnsmötet.

Jag ska först säga att miljö- och jordbruksutskottet informerades i denna fråga i går och att det mig veterligen inte finns några A-punkter som är berörda här. Den frågan hoppar vi alltså över rakt av. Frågan är väl bekant för nämnden, och det finns en vid det här laget ganska lång historia även i riksdagens förankring och behandling av detta.

Första överläggningen i miljö- och jordbruksutskottet, där grunden till den svenska positionen förankrades, var den 26 februari, efter överläggningar med Andreas Carlgren.

Senast frågan var i EU-nämnden var den 28 oktober då vi hade samråd inför Europeiska rådet. Då fanns det stöd för regeringens ståndpunkt.

Inför detta europeiska råd behandlades frågan också i EU-nämnden inför miljørådet. Då fanns det stöd för regeringens ståndpunkt men anmäldes avvikande meningar från v och mp. I samråd om Ekofin inför Europeiska rådet fanns det också stöd för regeringens ståndpunkt – då gällde det klimatfinansiering – men avvikande meningar anmäldes från s, v och mp.

Det är historiken i frågan, och nu ska det vara en riktlinjedebatt. Jag lämnar ordet till statssekreteraren.

Anf. 84 Statssekreterare ELISABET FALEMO:

Det är alltså ett extra miljøråd på måndag, och Sveriges huvuduppgift är att leda och hålla samman EU så att man kan göra en ambitiös överenskommelse i Köpenhamn. De rådsslutsatser som man antog i oktober ger en väldigt bra grund för förhandlingarna, men samtidigt måste vi från EU:s sida hålla pressen uppe för att nå ett så bra resultat som möjligt.

Vår syn är att Köpenhamnsöverenskommelsen ska vara tillräckligt långtgående för att hålla tvågradersmålet inom räckhåll och att den ska omfatta alla länder och säkerställa att vi kan nå ett juridiskt bindande avtal för perioden efter Kyotoprotokollet.

Det här är inte i syfte att ta några nya positioner eller något nytt mandat, utan detta är ett sätt att stärka EU:s miljöministrar. De ska hålla sig informerade och på ett bra sätt kunna bidra till Köpenhamnsförhandlingarna.

Just nu är det en situation där de olika parterna håller korten närmare intill kroppen och kanske inte direkt går ut med alla sina förslag. Danmark har föreslagit en tvåstegslösning som innebär att man gör en överenskommelse i Köpenhamn men att förhandlingarna för en juridisk text avslutas senare nästa år. Detta verkar få ett stort stöd runt om i världen. Naturligtvis måste EU vara öppet för att diskutera formerna för den här

överenskommelsen, men vi kommer naturligtvis inte att vika en tum när det gäller ambitionen på innehållet, utan det är Köpenhamn som är den absolut bästa chansen att göra en verklig insats för klimatet.

Då gäller det förstås att få ett ambitiöst och juridiskt bindande avtal för perioden efter 2012. Det ska vi fortsatt jobba för. Det är nu ett intensivt skede med många politiska överläggningar och förhandlingar i olika former. Det var en förhandlingsrunda i Barcelona härom veckan, och ordförandeskapet har, tillsammans med kommissionen och Spanien, toppmöten under november med Indien, USA, Kina och Ryssland, varav alla utom Kina redan är avklarade. Även det danska ordförandeskapet, som har en annan roll eftersom de är ordförande på COP 15 i Köpenhamn, arbetar givetvis intensivt med förberedelserna.

Avsikten med det extrainsatta miljørådet är som jag sade att man ska förbereda EU för förhandlingarna och se till att miljöministrarna är informerade om de processer som pågår samt diskutera hur EU på bästa sätt kan driva på förhandlingarna för ett så bra utfall som möjligt. Naturligtvis är vår inriktning att EU ska ta ledningen och agera aktivt hela vägen fram till sista natten i Köpenhamn.

Under mötet på måndag kommer ministrarna att få ta del av beräkningar från olika parter bud och kostnader för olika åtgärder, och kommissionen kommer också att ha ett meddelande om hur EU ligger till för att nå Kyotomålen.

Det är speciellt två frågor som vi i förväg har ställt till ministrarna. Den första är: Hur ska EU använda andra parter bud och förslag för att öka trycket i förhandlingarna? Den andra frågan är: Vad är EU:s vision av ett Köpenhamnsavtal?

Det kommer att gå till så att man på förmiddagen kommer att ha en del inbjudna talare, bland annat Connie Hedegaard, som är en del av miljørådet men har en speciell roll, och Yvo de Boer, som jobbar med förhandlingar. Även Norges klimatminister kommer att vara med under förmiddagen. Sedan kommer det att bli en lunch med *ministers only*, där man går på djupet i diskussionerna.

Därmed är jag beredd att svara på era frågor.

Anf. 85 CARINA OHLSSON (s):

De här frågorna kommer in ganska sent. Vi börjar ju närma oss Köpenhamnsmötet, och just frågan vad EU:s vision ska vara för överenskommelsen i Köpenhamn skulle jag önska att man hade på bordet och att man från det svenska ordförandeskapet visste vad EU har för vision.

Miljöministrarna behöver samla ihop vad det är för processer som pågår, för som statssekreteraren säger är det många olika processer. Det kan man märka inte minst här i EU-nämnden, för de allra flesta ministrar har detta på dagordningen. Därför kan det vara svårt att som riksdagsledamot veta vad den svenska regeringens förväntningar är. Det kan låta lite olika – pessimism, optimism och så vidare.

Jag skulle därför vilja höra om det är så att det svenska ordförandeskapets och den svenska regeringens förväntningar ändå är att det ska vara ett bindande avtal eller om det är den överenskommelse som man pratar om nu. Om Sveriges regering skulle svara på frågan vad som är visionen, är visionen då att det ska vara ett bindande avtal? Den frågan

fick vi också i går när några av oss träffade parlamentariker från Frankrike som var ute på turné och diskuterade frågan.

Förra veckan ställde jag en fråga till biståndsministern. Den handlade om hur biståndet skulle användas och vad man skulle driva för fråga, alltså hur man skulle driva detta från svenskt håll. Då fick jag svaret att det inte var så att biståndet skulle tunnas ut utan det skulle vara nya pengar, och det skulle inte inkräkta på millenniemålet. Men sedan fanns det förslag på bordet när biståndsministern kom till det mötet, vad jag har förstått, som det svenska ordförandeskapet inte ställde sig bakom, trots att man hade precis den meningen med sig att det skulle vara nya pengar och att det inte skulle inkräkta på millenniemålet.

Det är lite svårt att förstå att när vi säger saker här och ministern håller med ställer man, när man hamnar vid sittande bord, ändå inte upp på de skrivningar som bland annat kommer från Storbritannien. Jag skulle vilja höra om det är så eftersom det är bra att få veta vad man verkligen driver samlat. Jag antar i alla fall att den svenska regeringen vet precis vad de olika ministrarna säger vid olika möten, även om inte vi vet det. Vi får ju återrapporter allteftersom. Det är antagligen efter den 15 december eller efter Köpenhamnsmötet som vi får reda på vad som egentligen är sagt.

Anf. 86 ORDFÖRANDEN:

Regeringens position inför Köpenhamn ska naturligtvis vara tydlig och klar i detta rum.

Anf. 87 Statssekreterare ELISABET FALEMO:

Det här är naturligtvis viktiga frågor. Jag kan inte kommentera vad biståndsministrarna har diskuterat, men självklart är vår vision en ambitiös överenskommelse som innebär ett omedelbart genomförande av alla centrala delar och tydliga åtaganden från alla världens länder i Köpenhamn. Det ska också finnas en snäv och tydlig tidsplan samt riktlinjer för att få det juridiskt bindande regelverket på plats. Det är just det som är svårigheten, att få det juridiskt bindande avtalet på plats i Köpenhamn.

En politiskt bindande överenskommelse är naturligtvis en viktig del av vår vision, men just den tvåstegsprocess som Danmark har presenterat är en sak som ministrarna behöver diskutera eftersom förutsättningarna förändras under arbetets gång och det givetvis är viktigt att EU har en samsyn på hur det här ska gå till. Det är väl egentligen svaret på den frågan.

Det som handlar om biståndspengar och klimatstöd över biståndsåtagandet finns med som en del i rådsslutsatserna från miljørådet den 21 oktober. Där är det tydligt att det finns en koppling till Bali Action Plan. Det är också tydligt att det är additionalitet i de medlen. Det är naturligtvis viktigt att vi fortsätter att arbeta med de frågorna.

Anf. 88 SOFIA ARKELSTEN (m):

Fru ordförande! Jag tycker att det är ganska imponerande, det var ett bra ordval att det nästan är sensationellt, att vi har lyckats samla oss till en EU-position. Vi som har följt processen nära vet ju att det faktiskt inte var någon lek.

2009/10:11
20 november

Jag har full respekt för att det här är komplicerade frågor, och jag tror att den tvåstegslösning som Danmark föreslår är ganska vettig, att man sätter ramverket först och sedan helt enkelt fyller på. Det har ju hänt förr. Vi kan se att det tog nästan fyra år för Kyotoprotokollet att landa och komma igenom. Då kan vi notera att det ändå går ganska snabbt med de tidsplaner som Danmark har föreslagit, som är ett halvår eller ett år.

Jag kan också konstatera att vi just nu får väldigt långa listor från lobbyister. Vi fick inför mötet i dag till exempel förslag på frågor som vi skulle kunna ställa här, bland annat om additionaliteten i biståndspengarna, liksom om det som jag trots allt tycker att vi har varit tydliga med. Det står tydligt på s. 4 att vi står fast vid att förhandlingarnas mål är en juridiskt bindande överenskommelse. Vi har även tydliga skrivningar om finansieringen. Det tycker jag är bra.

Jag tycker också att det är positivt att vi har informerade miljöministrar, eftersom vi behöver alla goda krafter i en sådan här process.

Jag har en praktisk fråga. Det pågår ju fler processer än enbart FN-processen, bland annat Grönlandsdialogen och Major Economies Forum. Tar man in substans från dem också på det här mötet eller lever de sitt eget liv? Hur samordnar man egentligen? Jag har förstått det som att de processerna omfattar ett begränsat antal länder men ändå syftar till att driva fram substansen inför Köpenhamn. Då undrar jag lite hur EU-processen förhåller sig till detta.

Anf. 89 PER BOLUND (mp):

Fru ordförande! Jag måste säga att jag blir lite bekymrad när jag hör att man inte planerar att ta fram några nya förslag eller komma till några nya överenskommelser när man nu har chansen på sista miljöministermötet inför Köpenhamn. Det är väl uppenbart för de allra flesta att utvecklingen går väldigt dåligt, inte minst med tanke på det nya förslaget från Danmark, som USA också har ställt sig bakom, där man inte planerar att ställa sig bakom ett bindande avtal i Köpenhamn, vilket är precis tvärt emot det som miljöministern har varit ute och agerat för och försökt att få igenom. Då är vår inställning att man i så fall måste öka takten, öka ambitionsnivån och försöka komma vidare. Då skulle det verkligen behövas nya initiativ från EU-länderna. Det skulle man kunna ta nu när alla miljöministrar är samlade. Det är väldigt bekymmersamt att man inte tänker ta den chansen att faktiskt utveckla EU:s position ytterligare.

När nu USA sviker, som det verkar, är vår inställning att man måste söka andra allianser, försöka se till att det finns tillräckligt många parter som är villiga att ta på sig bindande åtaganden för att man ska kunna få igenom ett avtal på samma sätt som man gjorde vid Kyotoförhandlingarna när USA också svek. Då lyckades man samla ett tillräckligt antal länder för att få igenom det enda bindande avtal om utsläppsminskningar som vi har och som är basen som man ska bygga vidare på i Köpenhamnsförhandlingarna. Hade man inte agerat på det sättet hade det inte funnits någonting över huvud taget. Då hade vi inte haft något Kyotoavtal.

Där tycker jag att det är en slående skillnad mellan den här regeringens agerande och den förra regeringens. Den agerade inför Kyotoavtalet. När USA tydligt svek åkte man runt i världen och såg till att samla en tillräcklig allians av villiga länder bakom sig för att man faktiskt skulle

kunna få igenom ett bindande avtal. Jag saknar den typen av engagemang och aktivitet från den här regeringens sida, måste jag säga.

Det finns till exempel klara signaler från G77-länderna att man verkligen vill ha bindande avtal. Där finns det en allians som man skulle kunna ställa sig bakom med en gång. Det kommer även signaler från Japan och Australien som man skulle kunna basera sig på.

I stället verkar det som om regeringen väljer att gå på USA:s linje och lägga sig när det gäller krav på bindande avtal. Jag har lite grann saknat reaktion från Sverige som ordförande och från EU när det gäller förslaget från USA:s och Danmarks sida. Man har knappt kommenterat det, vad jag har kunnat se i medierna. Det vore intressant att få en kommentar till det. Är det så att man välkomnar det förslaget eller är man faktiskt emot det, vilket har varit miljöministerns linje tidigare.

Jag skulle också gärna vilja veta hur uppspelet till det danska förslaget såg ut. Har Sverige på något sätt varit involverat i framtagandet av det förslaget? Har man blivit informerad om att det var någonting på gång eller har man även medverkat i att ta fram själva texten till förslaget? Det tror jag är en väldigt relevant information för oss som sitter i Sveriges riksdag, att få veta hur regeringen som ordförande i EU har agerat i det här fallet. Det är bekymmersamt om Danmark har fört en helt egen process där Sverige, som ju representerar EU, inte alls har varit inblandat. Det vore bra att få lite mer information om det.

Sedan anser vi att EU, just för att kunna knyta sådana allianser som jag anser nödvändiga, behöver vara tydligare till exempel när det gäller finansiering, komma med rakare siffror på hur mycket man är beredd att ställa upp med och också komma fram med alternativa finansieringsmetoder, till exempel en avgift på flygbränsle och sjöfartsbränsle som skulle kunna finansiera en stor del av behoven. Att man inte från EU:s sida kommer med ett sådant förslag tycker jag är väldigt tråkigt.

Man behöver också ha en ökad tydlighet när det gäller utsläppsminskningar, till exempel hur stora utsläppsminskningar man har tagit på sig som ska ske inom EU och hur mycket som ska ske i andra länder med flexibla mekanismer av olika slag. Den typen av tydlighet skulle göra det mycket lättare att få en bred allians för ett bindande avtal i Köpenhamn.

Jag skulle gärna vilja veta mer om Sveriges medverkan i det danska förslaget.

Anf. 90 ORDFÖRANDEN:

Innan jag ger ordet till statssekreteraren ska jag säga – jag kanske inte sade det tydligt i början – att Andreas Carlgren är förhindrad att vara här, vilket nog har ett samband just med arbetsbördan och flitig aktivitet inför Köpenhamnsmötet. Det vet statssekreteraren mer om och ska få svara på frågorna.

Anf. 91 Statssekreterare ELISABET FALEMO:

Fru ordförande! Jag kan tala om att Andreas Carlgren är i Köpenhamn i dag. Det som sägs stämmer precis. Han är naturligtvis fullt engagerad i processen.

Sofia var den första frågeställaren i den här omgången. Naturligtvis är det en koppling till Grönlandsprocessen och MEF-processen. Det kommer att bli en återrapport från Connie Hedegaard i de frågorna. Det finns

2009/10:11
20 november

---

ju exempel under arbetets gång på att de här processerna så att säga har befruktat varandra. Det finns naturligtvis ett starkt samband däremellan.

När det gäller Per Bolunds frågor var det väldigt mycket bekymrade påståenden. Vi ser naturligtvis väldigt allvarligt på möjligheten att få fram ett tillräckligt bra avtal. Det är vårt fokus. Men jag delar inte den bekymrade synen på en massa processer.

Jag tror att Sverige, med den roll vi har som ordförande, tillsammans med andra har ett mycket bra grepp på processerna och deltar i hög grad i arbetet med att aktivt förhandla fram ett avtal. Här är ingen tvekan om att Sverige som ordförande och medlem i EU tillsammans med andra har en väldigt offensiv position. Det behöver inte betyda att man alltid visar sina exakta positioner för omvärlden. Det här är ett förhandlingsspel där det gäller att vi är rustade att gå in i förhandlingarna och kunna nå ett resultat.

Som jag har sagt är det viktigt för oss att alla länder finns med i det här avtalet. På grund av det finns det en viss problematik i fråga om formen, om det ska vara Kyoto eller inte Kyoto. Vi är mycket medvetna om riskerna med det ena eller det andra, men vi har valt att fokusera på innehållet, och naturligtvis har vi processfrågorna med oss och försöker se till att vi kommer fram. Om vi fastnar i processfrågorna riskerar vi att det inte blir något avtal, och att få ett avtal är vårt fokus just nu.

Jag har ingen närmare information om hur Sveriges kontakter med Danmark har gått till, men självklart finns det information och ett samarbete. Danmark som COP-ordförande har naturligtvis ett samarbete med alla regioner som ska delta i Köpenhamnsmötet.

Anf. 92 JACOB JOHNSON (v):

Det är en oroande situation som världen befinner sig i inför mötet i Köpenhamn med de signaler som kommer. Det är klart att det största ansvaret på något sätt ligger på USA, som jag ser det, som inte tar sitt ansvar som världens största ekonomi och också den största utsläpparen, åtminstone per capita. De måste vara med och teckna bindande avtal. Därför gäller det att försöka finna allianser som kan motverka den ohe-
liga allians som kanske finns mellan USA och Kina.

Vi träffade några franska parlamentariker i går och de berättade att de har tagit kontakt med Brasilien just för att kunna få en sådan allians. Jag skulle vilja ha en kommentar till det, om det finns en möjlighet att stödja ett sådant tänkande. Fransmännen lyfte också fram alternativa finansieringsmöjligheter, inte bara skatt på flyg- och fartygstransporter utan även en slags Tobinskatt. Där har Brasilien och Frankrike tagit fram något räkneexempel som visar att en väldigt låg avgift skulle kunna ge ett substantiellt bidrag. Jag skulle vilja höra den svenska regeringens principiella ståndpunkt när det gäller att stödja en sådan om möjlighet ges.

Det är också väldigt viktigt att en överenskommelse i Köpenhamn även innehåller trovärdiga sanktionsinstrument så att de som inte följer detta verkligen får märka av det.

Jag har en fråga om formuleringarna i rådspromemorian. Det sägs att överenskommelsen måste få nödvändig legitimitet och bidra till att minska risken för koldioxidläckage. Det är en lite oroande formulering. Det låter som om det ska vara frisedel för gammaldags tung industri.

Jag börjar med att tacka statssekreteraren för redogörelsen. Jag vill också tacka miljöministern och regeringen för det arbete som de har lagt ned.

Det känns ibland som om vissa ledamöter i EU-nämnden tror att detta är ett förhandlingsspel à la partiinterna saker. Men vi vet alla att det inte är bara den svenska regeringen som bär ett ansvar här, utan här får vi rannsaka oss själva vad vi har gjort i de forum där vi finns. Folkpartiet och Centerpartiet har till exempel gemensamt agerat i Liberala internationalen för att skapa ett internationellt tryck i olika parlament. Vi har agerat inom ELDR, vårt europeiska parti, där jag som ledamot av den svenska OSSE-delegationen ständigt har valt att lyfta fram denna fråga för att skapa detta tryck.

Riksdagens IT-tjänst gör om någonting den här veckan, och därför kommer vi inte ut på nätet. Annars hade jag på nätet kunnat leta reda på reseschemat för bland andra statsministern, miljöministern, näringsministern, biståndsministern, handelsministern med flera som har varit väldigt aktiva i detta.

Det är nästan lite beklagligt att man i stället för att sluta upp bakom och ge tyngd åt regeringens position på något sätt försöker partipolitiserar detta och därmed underminerar regeringens position. Det är synnerligen viktigt att regeringens position är stark och har en stor tyngd i parlamentet.

Jag tror att det är få regeringar som skulle ha engagerat sig så hårt i denna fråga som den svenska regeringen har valt att göra.

I en förhandling måste man självklart ge och ta. Det är också en mycket speciell situation man har som ordförande för Europeiska unionen. En del verkar tro att det innebär att man kan driva runt en svensk position hur som helst. Här handlar det om att samla krafter för möjliga positioner att genomföra, som sedan ger en tyngd till Köpenhamnsmötet.

Jag vill därför ställa mig bakom regeringens position och ge mitt fortsätta fulla stöd, som jag vet är viktigt för att ge framgång, och därmed inte underminera regeringens ställning.

Anf. 94 PER BOLUND (mp):

Det var ett ganska provocerande uttalande från Fredrick Federley. Jag vet inte om han har följt vad som har hänt i EU-parlamentet. Men den gröna gruppen har inte direkt suttit passiv när det gäller dessa frågor och upptakten inför Köpenhamnsmötet. Självklart har vi agerat med våra gröna kolleger i andra länder och drivit på processerna i alla länder där gröna partier finns representerade. Där skiljer vi oss nog inte åt – att vi bara skulle sitta och klaga men inte göra någonting – tvärtom. Miljöpartiet och våra gröna kolleger har varit de mest aktiva i denna fråga inte bara i Europa utan runt om i världen.

Sedan vill jag återvända till informationen från statssekreteraren. Jag blir mycket oroad när det gäller upptakten inför det danska förslaget. Om Sverige var informerat men inte gjorde någonting, och alltså gav ett tyst medgivande till detta förslag, samtidigt som miljöministern i den svenska debatten har sagt att man inte får vara handelsresande i pessimism och att vi måste ha ett bindande avtal i Köpenhamn är det, som jag ser det, oerhört allvarligt. I så fall har man vilselett den svenska allmänheten när

man säger en sak men sedan i verkligheten agerar på ett annat sätt och faktiskt indirekt stöder ett förslag där man inte kommer fram till ett bindande avtal. Det är verkligen ett tveksamt agerande från den svenska regeringens sida, milt sagt.

Jag vill också reagera på detta med att man ska vara optimistisk för att det nu pratas om att man ska ha ett politiskt avtal i Köpenhamn.

Som vi har hört här tidigare var det en lång process efter att man kom överens om Kyotoavtalet. Det krävdes många möten efteråt för att kunna fastslå alla detaljer och komma överens om hela avtalet. Men grunden till det var att man faktiskt hade en överenskommelse från början om att man skulle ha bindande åtaganden från länderna.

Problemet här är att det verkar som om vi i Köpenhamn inte ens kommer att ha ett sådant avtal i grunden, vilket man kan förmoda kommer att göra att det blir en ännu längre och långsammare efterdyning efter Köpenhamnsavtalet för att vi ska nå fram till någonting som liknar Kyotoavtalet. Det är just det som är så allvarligt, alltså att man inte ens lyckas sätta ned foten här och börja processen och kanske uppnå samma tempo som i Kyotoförhandlingarna utan att man snarare kommer att ha en ännu långsammare och svårare process framför sig. Det är det som vi är så bekymrade över. Det är därför som vi tycker att EU nu måste ta chansen att faktiskt höja tempot och ta ytterligare steg för att se till att knyta till sig andra länder och regioner.

Jag vill redan nu anmäla avvikande mening här.

Jag vill också ge en kommentar till detta med att sluta upp kring regeringens linje. Det var ingen avvikande mening inför statsministrarnas och statsledningarnas möte. Det var just ett försök från oppositionen, upplever jag, att faktiskt ge ett sådant stöd. Men vi upplevde sedan att vi inte fick något genomslag för det. Vi upplevde också att vi fick synpunkter efteråt där det antydde att vi då skulle ställa oss bakom hela regeringens linje och egentligen inte ha någon kritik mot regeringens policy. Så har det inte varit, utan vi har hela tiden varit kritiska och försökt driva på regeringen. Men vi försökte faktiskt förra gången att skapa ett sådant stöd som tyvärr inte resulterade i tillräckligt bra förslag från EU:s sida.

Anf. 95 ORDFÖRANDEN:

Låt mig bara kommentera formfrågan här. Miljöpartiet har självklart all rätt i världen att anmäla vilka avvikande meningar som helst. Däremot vill jag gå in i debatten här mellan Fredrick Federley och Per Bolund och kommentera Per Bolunds kommentarer som han även har framfört till mig om avvikande meningar.

Det som är viktigt och ska kunna framgå och ställas frågor om i nämnden är hur Miljöpartiet så att säga hade gjort detta bättre som ordförande och i regeringsställning. En åsikt som man har själv eller som parti kan man så klart framföra, men det som nämnden samråder om är regeringens agerande inför rådet. Om man har en annan uppfattning ska det gärna framgå hur man hade agerat i regeringsställning, givet hur verkligheten de facto ser ut. Det går utmärkt bra att ställa sådana frågor, och det är rimligt att de kommer fram.

Jag vill först säga följande till Fredrick Federley: Jag tror att du kan känna dig trygg med att vi socialdemokrater också verkligen jobbar med denna fråga. Socialistinternationalen har bland andra Göran Persson, som tidigare var i Oljekommissionen, som också reser runt för att jobba med denna fråga.

Om det höjer trovärdigheten kan jag berätta att jag är ordförande i en kommitté i Europarådet som heter Hållbar utveckling. Jag och John Prescott hade bland annat ett möte i Ryssland för ett tag sedan med före detta Sovjetstater för att försöka jobba med denna fråga.

Det är just i detta sammanhang som vi för fram kritik till regeringen. När vi är ute jobbar vi allt vad vi kan för sakfrågan. Jag vill bara berätta och förtydliga det; jag trodde inte att jag skulle behöva göra det.

Jag tror att det är mycket enklare att man har någon som skickar med flytbojar så att man gör ännu mer än att man skulle ha sänken som gör att man dras ned med fötterna. Det är väl bättre att vi försöker skjutsa på regeringen och verkligen ställer tuffare krav och vill göra ännu mer. Jag hoppas att det kan uppskattas även om vi ibland har avvikande meningar.

Beträffande att vi får en del information från andra organisationer kan jag säga följande. När jag nyss ställde frågan vad biståndsministern sade svarade statssekreteraren att hon inte visste vad biståndsministern hade sagt på detta möte. Det handlar ändå om finansiering. Det är en av knäckfrågorna. Vi ställer en fråga på mötet ena veckan som sedan ska tas upp igen på ett annat möte, men vi vet inte vad den svenska regeringen framförde. I detta fall, när det handlar om finansiering, har jag avvikande mening eftersom jag inte vet om regeringen framförde och hade de synpunkter som vi tog upp här förra veckan. Då känner vi oss inte säkra på att man verkligen för fram det.

Vad är regeringens och det svenska ordförandeskapets ståndpunkt? Är det att man ska ha ett bindande avtal i första rummet? Eller går man med på andra former? Det tycker jag inte heller att vi har fått svar på ordentligt. Jag antar att det var det som Per Bolund hade avvikande mening om. Därför ansluter jag mig till den avvikande meningen.

Anf. 97 ORDFÖRANDEN:

Nu är det inte alls min mening att recensera Carina Ohlsson. Men låt mig tacka för tydligheten i detta. Det är alldeles utmärkt bra så att man kan skilja på internt och externt agerande.

Jag måste gå Carina Ohlsson till mötes i frågan om biståndsministrarna. Det är självklart så att vi vid varje tillfälle i EU-nämnden måste kunna samråda med regeringen. Detta ska förstås i princip gälla regeringen i dess helhet. Det vore önskvärt om någon av medarbetarna kunde ordna fram ett svar på den frågan så att vi vet vad regeringen i dess helhet tycker, hur den har agerat och vilken position den har just i dag. Det händer nämligen mycket i denna fråga, och det är viktigt att vi vid varje givet tillfälle vet vad som är hela regeringens senast kända position. Det vill jag faktiskt hålla med Carina Ohlsson om, och jag ber om detta under mötets gång. Vi har några minuter på oss eftersom vi har fler talare på listan.

Anf. 98 LARS LILJA (s):

Detta är väl närmast en fråga av ordningskaraktär som jag tycker har dykt upp på senare tid. Först och främst kanske vi ska skärpa oss från båda håll och inte föra en debatt den här vägen över bordet, utan vi ska faktiskt ställa frågor till statssekreteraren, eller till den minister som är här. Det är därför vi är här.

Det som jag däremot funderar på är ordförandens nya sätt att uttrycka sig i nämnden. Så har det inte varit tidigare. Hon säger: Vad skulle ni göra om ni var i regeringsställning? Det innebär i princip, anser jag, att vi i så fall måste ändra arbetssättet här. I så fall ska vi skriva en reservation till dessa möten, vilket vi inte gör nu.

Vi har att ta ställning till vad regeringen säger, deras upplägg för förhandlingarna eller deras förslag till beslut – ja eller nej.

Därför blir jag lite förvånad över att dessa frågor har börjat komma nu, alltså: Vad skulle ni göra om ni var i regeringsställning.

Då är vi i ett läge när vi måste ändra arbetsformer och börja skriva reservationer som vi gör i fråga om kammarens ärendehantering. Det tycker jag kräver en ganska djup debatt om hur vi ska jobba i nämnden. Det kanske är något för presidiet eller någon annan att ta upp. Men jag känner mig lite främmande till denna frågeställning. Jag anser att det ska vara som tidigare, alltså att vi ska ta ställning – ja eller nej. Har vi en avvikande mening ska vi ange den därför att vi inte ställer oss bakom förhandlingsupplägget eller besluten.

Anf. 99 ORDFÖRANDEN:

Den bollen kan vi visst ta till presidiet. Min avsikt är bara att precisera nämndens roll som inte är att stifta lag som kammaren utan just att samråda med regeringen inför beslut i ministerrådet. Då förhåller man sig till dessa beslut – ja eller nej – till regeringens agerande inför ministerrådet. Det är EU-nämndens roll enligt riksdagsordningen. Det är snarare i syfte att precisera den som jag ibland ger mig in på ordningsfrågor. Det är min avsikt.

Självklart tar jag till mig Lars Liljas fråga och kommentarer, och vi kan absolut diskutera dem på till exempel nästa presidiummöte.

Anf. 100 Statssekreterare ELISABET FALEMO:

Jag ska efter bästa förmåga försöka fånga upp de frågor som ställdes om det som vi har att diskutera här i dag.

Jag börjar med Jacob Johnsons frågor om att USA inte tar sitt ansvar, om en ohelig allians mellan USA och Kina och om Frankrike och Brasilien.

Sverige har i egenskap av ordförande haft möten med samtliga dessa länder. Vi har även haft trojkamöten med Brasilien och har en bra kontakt med Brasilien. Vi har bra kontakter med Kina som också har byggts upp under en lång tid tidigare, och vi har kontakter med USA.

Naturligtvis har vi ett viktigt arbete som gör att vi jobbar konstruktivt med alla olika parter. Att i detta läge säga att någon redan är borta vore att underkänna möjligheterna att få just det som vi eftersträvar.

Jag vill upprepa att det som vi arbetar för är en ambitiös överenskommelse som innebär ett omedelbart genomförande. Där har *fast start-*

pengar en väldigt stor betydelse med alla centrala delar och tydliga åtaganden för alla världens länder i Köpenhamn.

Det ska finnas en snäv och tydlig tidsplan för att få det juridiskt bindande regelverket på plats. Jag ber er försöka ta till er att det juridiskt bindande avtalet inte är möjligt att få på plats i Köpenhamn. Det är alltför omfattande med många gånger väldigt tekniska och juridiskt svåra detaljer. Vi har begränsad tid fram till Köpenhamn, och det är inte möjligt att få alla de detaljerna på plats. Att vi däremot ska ha en ambitiös överenskommelse råder det ingen tvekan om. Det är vår vision och det vi arbetar oerhört intensivt för. Jag tror att det var svar på en del andra frågor, bland annat Carinas.

Det är en tvåstegsprocess, vilket Danmark har förtydligat, och det är ett konstruktivt sätt att föra diskussionen vidare med samtliga inblandade. Det är naturligtvis viktigt att vi är öppna för att titta på olika lösningar. Det ska vara en överenskommelse och på det sättet politiskt bindande. Vi har aldrig gått ut med någon vilseledande information. Däremot är det, när någon säger att det inte blir något juridiskt bindande avtal, lätt att missförstå och säga att det inte blir någonting alls. Det är dock självklart att vi arbetar för en kraftfull överenskommelse.

För att fortsätta med några saker som Jacob tog upp vill jag säga att sanktionsfrågorna självklart är en viktig del. För att få en internationell konvention är efterlevnaden oerhört viktig.

Koldioxidläckaget är en fråga som är problematisk. Det bästa skyddet mot koldioxidläckage är naturligtvis en global överenskommelse där alla tar sitt ansvar. Den finns också med i vårt EU-interna arbete, vilket visar att EU är berett att stå för sina åtaganden och sina koldioxidminskningar. Även om man måste beakta läckagefrågorna minskar det inte vår ambition eller våra åtaganden.

Jag vill till Carina Ohlsson och er allihop säga att jag uppskattar det arbete ni gör väldigt mycket. Det är nämligen viktigt att alla tar tillfället i akt att diskutera dessa frågor med sina kontakter. Det är inte alla länders partier som är lika mycket på hugget som ni är, och jag tycker att det är bra att ni är aktiva och förväntansfulla i detta. Jag tycker att det är jättebra att dessa frågor diskuteras med europeiska parter och andra i internationella sammanhang. Det tycker jag definitivt är en viktig del i förtroendeskapandet.

Om någon av er känner att ni inte har fått svar på er fråga får ni gärna upprepa den.

Jag ska kommentera detta med biståndsministrarna. Det är naturligtvis så att vi representerar regeringen. Jag vet däremot inte exakt hur diskussionen har förts vid mötet. Det råder ingen tvekan om att *new additional money* är en del av vår position, och det råder heller ingen tvekan om att det också är EU:s position. Som jag sade finns det också refererat i miljørådets slutsatser.

När det gäller den diskussion som fördes på allmänna rådet mellan biståndsministrarna finns det ett spann mellan medlemsstaterna. Alla är inte så progressiva som till exempel Danmark, Nederländerna och UK, och det var en tuff diskussion. Det är den uppgift vi har. De skrivningar som gjordes anser vi gick så långt som det var möjligt att nå, och vi är nöjda med skrivningarna som togs fram i allmänna rådet. Det är regeringens position när det gäller den frågan.

Anf. 101 JACOB JOHNSON (v):

Statssekreteraren har lite grann kompletterat det förslag till svensk ståndpunkt som är utdelat. Hon pratar om att målet är att nå en ambitiös överenskommelse. Det kan jag i och för sig ställa mig bakom, men jag är naturligtvis intresserad av att veta vad "ambitiöst" betyder i detta sammanhang – var ligger ribban? Frågan vad EU:s vision ska vara känns lite oroväckande, vilket flera varit inne på tidigare. Det känns som att vi håller på att sänka EU:s ambitioner inför mötet. Jag tycker att det är ganska givet att visionen måste vara att nå en juridiskt bindande överenskommelse. Det kanske inte är möjligt, men att ha en juridiskt bindande överenskommelse borde vara visionen.

Jag skulle vilja be statssekreteraren att även kommentera de olika finansieringsmöjligheter som har nämnts – det gäller flyget, fartygstransporterna och en Tobinskatt. Har regeringen en öppen attityd så att man kan tänka sig olika lösningar, inklusive en Tobinskatt, om det går att få stöd för det?

Anf. 102 Statssekreterare ELISABET FALEMO:

När det gäller "ambitiös" vill jag koppla det till tvågradersmålet. En överenskommelse som inte innehåller tillräckliga åtaganden är naturligtvis inte vad vi eftersträvar, och vi kommer inte att vara nöjda med det. "Ambitiös" måste alltså vara någonting som matchar just tvågradersmålet, som har tagits upp i MEF-sammanhangen. Det finns en bred uppslutning kring tvågradersmålet, och det kräver ett genomförande av det. Sedan måste vi naturligtvis vara öppna för att ompröva vilka åtgärder som krävs för att uppnå tvågradersmålet, allteftersom vetenskapen utvecklas. Det är också en del i en ambitiös överenskommelse.

Det råder heller ingen tvekan om att vi eftersträvar ett juridiskt bindande avtal, och det är det vi säger med att vi ska ha en snäv tidsplan. Detta måste givetvis falla på plats för att det ska träda i kraft. Mötet på måndag är ett diskussionsmöte där man ökar informationen och kunskapen hos EU:s ministrar inför förhandlingarna och ser till att vi är väl förberedda. Nyckeln till en bra förhandling är ju att vi är kunniga och pålästa, att vi har ett bra underlag inte bara om våra egna förhållanden utan också om andra länders positioner och att vi ser möjlighetsinriktat på det.

Anf. 103 ORDFÖRANDEN:

Jag noterar avvikande mening från v. Därmed är diskussionen för vår del avslutad för i dag.

Sammanfattningsvis finner jag att det finns stöd för regeringens upplägg inför förhandlingarna, men noterar de av partierna motiverade avvikande meningarna från mp, s och v.

För ordningens skull står punkten Övriga frågor på agendan. Har vi någon övrig fråga? Nej. Då är vi klara med förberedelserna inför detta miljöministerråd och därmed med statssekreterare Falemo och hennes medarbetare. Vi säger tack för i dag och önskar trevlig helg!

Innehållsförteckning

2009/10:11
20 november

---

1 § Utbildning, ungdom och kultur (Kultur).....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 Kulturminister LENA ADELSON	
LILJEROTH (m)	2
Anf. 3 ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 4 Kulturminister LENA ADELSON	
LILJEROTH (m)	2
Anf. 5 ORDFÖRANDEN.....	3
Anf. 6 Kulturminister LENA ADELSON	
LILJEROTH (m)	3
Anf. 7 ORDFÖRANDEN.....	4
Anf. 8 LEIF PAGROTSKY (s)	4
Anf. 9 Kulturminister LENA ADELSON	
LILJEROTH (m)	4
Anf. 10 ORDFÖRANDEN.....	4
Anf. 11 Kulturminister LENA ADELSON	
LILJEROTH (m)	5
Anf. 12 ORDFÖRANDEN.....	5
Anf. 13 CHRISTINA AXELSSON (s).....	5
Anf. 14 Kulturminister LENA ADELSON	
LILJEROTH (m)	6
Anf. 15 CHRISTINA AXELSSON (s).....	6
Anf. 16 ULF HOLM (mp).....	6
Anf. 17 ORDFÖRANDEN.....	7
Anf. 18 Kulturminister LENA ADELSON	
LILJEROTH (m)	7
Anf. 19 Kanslirådet FILIPPA ARVAS OLSSON	7
Anf. 20 ELSE-MARIE LINDGREN (kd)	7
Anf. 21 Kulturminister LENA ADELSON	
LILJEROTH (m)	7
Anf. 22 ORDFÖRANDEN.....	8
Anf. 23 Kulturminister LENA ADELSON	
LILJEROTH (m)	8
Anf. 24 FREDRICK FEDERLEY (c)	9
Anf. 25 KRISTER HAMMARBERGH (m).....	10
Anf. 26 LEIF PAGROTSKY (s)	10
Anf. 27 Kulturminister LENA ADELSON	
LILJEROTH (m)	11
Anf. 28 ORDFÖRANDEN.....	11
2 § Utbildning, ungdom och kultur (Ungdom).....	12
Anf. 29 ORDFÖRANDEN.....	12
Anf. 30 Kulturminister LENA ADELSON	
LILJEROTH (m)	12
Anf. 31 ORDFÖRANDEN.....	12
Anf. 32 Kulturminister LENA ADELSON	
LILJEROTH (m)	12
Anf. 33 ORDFÖRANDEN.....	13
Anf. 34 LEIF PAGROTSKY (s)	13

Anf. 35 Kulturminister LENA ADELSON	
LILJEROTH (m).....	13
Anf. 36 ULF HOLM (mp).....	13
Anf. 37 ORDFÖRANDEN	13
Anf. 38 Kulturminister LENA ADELSON	
LILJEROTH (m).....	14
Anf. 39 ORDFÖRANDEN	14
Anf. 40 LEIF PAGROTSKY (s).....	14
Anf. 41 Kulturminister LENA ADELSON	
LILJEROTH (m).....	14
Anf. 42 ORDFÖRANDEN	14
Anf. 43 Kulturminister LENA ADELSON	
LILJEROTH (m).....	14
Anf. 44 ORDFÖRANDEN	14
Anf. 45 Kulturminister LENA ADELSON	
LILJEROTH (m).....	15
Anf. 46 Kanslirådet FILIPPA ARVAS OLSSON.....	15
Anf. 47 ORDFÖRANDEN	15
Anf. 48 Kanslirådet FILIPPA ARVAS OLSSON.....	15
Anf. 49 Kulturminister LENA ADELSON	
LILJEROTH (m).....	15
Anf. 50 ORDFÖRANDEN	15
Anf. 51 JACOB JOHNSON (v)	15
Anf. 52 Kulturminister LENA ADELSON	
LILJEROTH (m).....	15
Anf. 53 ORDFÖRANDEN	16
Anf. 54 Kulturminister LENA ADELSON	
LILJEROTH (m).....	16
Anf. 55 Kanslirådet FILIPPA ARVAS OLSSON.....	16
Anf. 56 ORDFÖRANDEN	16
3 § Utbildning, ungdom och kultur (Utbildning).....	17
Anf. 57 ORDFÖRANDEN	17
Anf. 58 Statssekreterare PETER HONETH.....	17
Anf. 59 ORDFÖRANDEN	17
Anf. 60 Statssekreterare PETER HONETH.....	17
Anf. 61 ORDFÖRANDEN	18
Anf. 62 Statssekreterare PETER HONETH.....	18
Anf. 63 JACOB JOHNSON (v)	19
Anf. 64 Statssekreterare PETER HONETH.....	19
Anf. 65 AGNETA LUNDBERG (s)	19
Anf. 66 Statssekreterare PETER HONETH.....	19
Anf. 67 ORDFÖRANDEN	19
Anf. 68 Statssekreterare PETER HONETH.....	19
Anf. 69 ORDFÖRANDEN	20
Anf. 70 Statssekreterare PETER HONETH.....	20
Anf. 71 ORDFÖRANDEN	21
Anf. 72 Statssekreterare PETER HONETH.....	21
Anf. 73 AGNETA LUNDBERG (s)	22
Anf. 74 Statssekreterare PETER HONETH.....	22
Anf. 75 ORDFÖRANDEN	22
Anf. 76 Statssekreterare PETER HONETH.....	23

Anf. 77 ORDFÖRANDEN.....	23	2009/10:11
4 § Miljö.....	24	20 november
Anf. 78 ORDFÖRANDEN.....	24	
Anf. 79 Statssekreterare ELISABET FALEMO.....	24	
Anf. 80 ORDFÖRANDEN.....	24	
Anf. 81 CARINA OHLSSON (s).....	24	
Anf. 82 Statssekreterare ELISABET FALEMO.....	25	
Anf. 83 ORDFÖRANDEN.....	25	
Anf. 84 Statssekreterare ELISABET FALEMO.....	25	
Anf. 85 CARINA OHLSSON (s).....	26	
Anf. 86 ORDFÖRANDEN.....	27	
Anf. 87 Statssekreterare ELISABET FALEMO.....	27	
Anf. 88 SOFIA ARKELSTEN (m)	27	
Anf. 89 PER BOLUND (mp)	28	
Anf. 90 ORDFÖRANDEN.....	29	
Anf. 91 Statssekreterare ELISABET FALEMO.....	29	
Anf. 92 JACOB JOHNSON (v)	30	
Anf. 93 FREDRICK FEDERLEY (c)	31	
Anf. 94 PER BOLUND (mp)	31	
Anf. 95 ORDFÖRANDEN.....	32	
Anf. 96 CARINA OHLSSON (s).....	33	
Anf. 97 ORDFÖRANDEN.....	33	
Anf. 98 LARS LILJA (s).....	34	
Anf. 99 ORDFÖRANDEN.....	34	
Anf. 100 Statssekreterare ELISABET FALEMO.....	34	
Anf. 101 JACOB JOHNSON (v)	36	
Anf. 102 Statssekreterare ELISABET FALEMO.....	36	
Anf. 103 ORDFÖRANDEN.....	36	